

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS

Laima Pečkuvienė, Vida Žilinskienė

**KALBOS
PATARIMAI STUDENTAMS**

Mokomasis leidinys

Vilnius 2009

UDK 808.82-06(075.8)

Pe29

Recenzavo:

Lietuvių kalbos instituto vyresnioji mokslo darbuotoja, Lietuvos muzikos akademijos doc. dr. **Laima Grumadienė**

Vilniaus Gedimino technikos universiteto Humanitarinio instituto Lietuvių kalbos katedros vedėja doc. dr. **Angelė Kaulakienė**

Mokomasis leidinys svarstytas Mykolo Romerio universiteto Valstybinio valdymo fakulteto Kalbos kultūros katedros 2005 m. balandžio 21 d. posėdyje (protokolo išrašas Nr. 1KKK-5) ir rekomenduotas spausdinti

Mykolo Romerio universiteto vadovėlių, monografijų, mokslinių, mokomųjų, metodinių bei kitų leidinių aprobavimo spaudai komisija 2005 m. birželio 29 d. posėdyje (protokolas Nr. 2L-5) mokomąjį leidinį patvirtino spausdinti

Visos leidinio leidybos teisės saugomos. Šis leidinys arba kuri nors jo dalis negali būti dauginami, taisomi ar kitu būdu platinami be leidėjo sutikimo.

ISBN 9955-19-017-5

© Mykolo Romerio universitetas, 2009

TURINYS

Pratarmė.....	4
Teisės aktuose vartojami žodžiai ir žodžių junginiai.....	5
Dažniau vartojamų tarptautinių žodžių lietuviški atitikmenys.....	16
Vengtini vartoti žodžiai ir žodžių junginiai.....	25
Nevartotini žodžiai ir žodžių junginiai.....	29
Įsidėmėkite ir išvengsite dažnai daromų klaidų.....	50
Didžiųjų raidžių rašymas įvairių institucijų, įstaigų, dokumentų pavadinimuose.....	53
Brūkšnelio rašymas.....	59
Žodžių kėlimas.....	60
Santrumpos.....	61
Terminų ir dažnai vartojamų žodžių kirčiavimas.....	64
Vietovardžių kirčiavimas.....	84
Reikalingiausių asmens rengiamų dokumentų pavyzdžiai.....	88
Literatūra.....	96

PRATARMĖ

Šie *Patarimai* pirmiausia skirti Mykolo Romerio universiteto studentams, besimokantiems specialybės kalbos, ir parengti atsižvelgiant į specialybės kalbos kurso programą. Kartu siekta neapsiriboti vien specialybės kalba, o stengtasi atkreipti dėmesį į kalbos normas apskritai, į dažnai pasitaikančias kalbos kultūros ydas, į Valstybinės lietuvių kalbos komisijos rekomendacijas ir nutarimus. Mūsų nuomone, visa tai turėtų padėti studentams geriau suvokti savo studijuojamos specialybės kalbos specifiką, nes ši kalba, būdama bendrinės kalbos dalis, turi paklusti visiems bendrinės kalbos normų dėsniams.

Patarimuose atkreiptas dėmesys į teisės aktuose vartojamus žodžius ir žodžių junginius (tie žodžiai, kurie kelia kirčiavimo problemų, sukirčiuoti) pateikiami dažniau vartojamų tarptautinių žodžių atitikmenys, nevartotinų ir vengtinų vartoti žodžių ir žodžių junginių taisymai. Be to, leidinyje yra aptartas didžiųjų raidžių rašymas sudėtiniuose įvairių valstybės institucijų, įstaigų, dokumentų pavadinimuose, pateikti administracinio stiliaus kalbai būdingesni žodžių trumpinimo atvejai, žodžių kėlimo taisyklės.

Nemaža patarimų dalis skirta terminų ir dažnai administracinėje kalboje vartojamų žodžių kirčiavimui. Pateiktas sukirčiuotas Lietuvos miestų, Vilniaus miesto ir jo apylinkių vietovardžių sąrašas.

Šiais patarimais galėtų pasinaudoti ne tik studentai, bet ir įvairių sričių teisininkai, valdymo bei viešojo administravimo specialistai, policijos ir pataisos įstaigų pareigūnai, muitinės darbuotojai.

Abėcėlinis patarimų pateikimo principas leis greitai ir lengvai susirasti atsakymus į kylančius klausimus.

Patarimų rinkinio rankraštis apsvarstytas Mykolo Romerio universiteto Kalbos kultūros katedroje.

TEISĖS AKTUOSE VARTOJAMI ŽODŽIAI IR ŽODŽIŲ JUNGINIAI

Įsidėmėkite teisės aktuose vartojamus žodžius, žodžių junginius:

administracinė atsakomybė, administracinė nuobauda, administracinė re-
presija, administracinė sankcija
administracinio proceso teisė
administracinis areštas
akcijos dividendas
akcinė bendrovė
akcinis kapitalas
antikonstitucinis veiksmas
apeliacinė instancija
apyvartinės lėšos
apkaltos procesas, apkaltos tvarka
aplinkos apsauga
apmokestinamoji apyvarta
apmokestinamosios pajamos
areštuoti asmenį, areštuoti daiktą, areštuoti sąskaitą, areštuoti turtą
asmeninė nuosavybė
asmens krata
asmuo be pilietybės
atidaryti sąskaitą
atidėtosios išlaidos
atkuriamoji vertė
atsākomoji reakcija
atsakomosios priemonės
atsiskaĩtomoji sąskaita
atskaitingas emitentas
atskiroji nutartis
atšaukti protestą, atšaukti iš pareigų
atvirasis muitinės sándėlis
atvira kolonija

auditas
auditorius, -ė
auklėjimo institucijos, auklėjimo įstaigos
aukštas, -a pareigūnas, -ė, aukštos pareigos

balistinė ekspertizė
balsavimo teisė
bankrotas
baudžiamasis persekiojimas, baudžiamasis procesas
baudžiamoji atsakomybė, baudžiamoji byla, baudžiamoji teisė
baudžiamajo persekiojimo senatis, baudžiamajo proceso teisė
bausmių vykdymo institucijos, bausmių vykdymo įstaigos
bazinė pensija
bendraatsakis, -ė
bendraautoris, -ė
bendrakaltis, -ė
bendrasis dokumentas, bendrasis pelnas, bendrasis vidaus produktas
bendraskolis, -ė
bendraturtis, -ė
bendrieji muitai
bendroji deklaracija
bendroji ieškinio tvarka
bendroji nuosavybė
bendroji tranzito procedūra
bendrosios įplaukos
bendrovių susilieėjimas
bešeimininkis daiktas
bylų teisena
brangakmenių laužas
būtinoji gintis

civilinė atsakomybė, civilinė byla, civilinė teisė
civilinio proceso teisė
civilinis ieškinys, civilinis procesas
civilinis procesinis teismumas, civilinis procesinis veiksmumas

daiktinė teisė
darbo ginčas, darbo rinkà, darbo stažas, darbo sutartis, darbo taryba,
darbo teisė
daryti kratà, daryti poėmį
daugiašalis sandoris, dvišalis sandoris
deklaràntas, -ė
dempingas
didmeninė (mažmeninė) kàina, didmeninė (mažmeninė) prekyba
diplomatinė atstovybė, diplomatinė doktrina, diplomatinė teisė, diploma-
tinė privilegija
diplomatiniai santykiai
diplomatinis imunitetas
draudžiamosios pajamos
drausminė byla, drausminė nuobauda
duoti parodymus
dviguba pilietybė

eĩnamoji skolà
eĩnamosios vertybės
eiti pareigas
ekonominė sankcija
ekonominiai nusikaltimai
embargas

finansiniai metai, finansiniai nusikaltimai
finansų maklerio įmonė
finansų teisė
fizinis asmuo

ginamoji kalba
gynybos besàlyginumas
globà ir rūpyba
globos ir rūpybos institucijos
grafologinė ekspertizė
greitojo pašto siunta, greitojo pašto tinklas
grynėji (negrynėji) pinigai
grupinis nusikaltimas

ieškinį atmesti, ieškinį patenkinti
ieškinio pareiškimas, ieškinio senatis
įgaliøjamieji raštai
įgaliota institucija
ikiteisminio tyrimo pareigūnas, -ė
ikiteisminis tyrimas
ilgalaikė nūoma, ilgalaikė paskolà
įmonės sanavimas
indėlio pasaugos sutartis
individualūs darbo santykiai
individuali įmonė
intelektinė nuosavybė
interesų konfliktas
įsigyti nuosavybėn
įstatinis kapitalas
išeitinė išmoka
išieškomas turtas
išieškoti (per teisną) kieno nors naudai, išieškoti padarytą žalą
iškelti bylą, iškelti bylą pagal savo kompetenciją
išperkamoji vertė
išskaityti iš darbo užmokesčio
ištėsinamasis nuosprendis
įvaikinimas
įždo deficitas

humanitarinė intervencija, humanitarinė pagalba

jungtinė hipotekà
jungtinės veiklos sutartis
juridinio asmens buvėinė
juridinis asmuo, juridinis faktas

kainų diskriminacija, kainų indeksas
káltinamasis nuosprendis
káltinamoji kalba
káltinamojo paieškà
kárdomasis laikas, kárdomasis kalinimas (suėmimas)

kárdomoji priemonė
karo nusikaltimas, karo nusikaltėlis
karjeros valstybės tarnautojas
kasacinė nutartis, kasacinė tvarka
kasacinis skundas
kilnojamas (nekilnojamas) turtas
kolektyvinė sutartis
kolektyvinės derybos
kolektyviniai darbo santykiai, kolektyvinis darbo ginčas
komanditinė (pasitikėjimo) ūkinė bendrija
kombinuotoji prekių nomenklatūra
komercinė paslaptis
kompensaciniai mūštai
kompensacinis sandoris
konfiskuoti turtą
konfliktinė situacija
konosameintas
konsignacija
konstitucinė teisė
kontraheintas
kontrolinis akcijų paketas
konsulinė įstaiga, konsulinė konvencija
kreditorius, -ė
kredito ūnija
kriminalinė bausmė
laikinasis administratorius
laikinoji globa, laikinoji rūpyba

laisvieji sandėliai
laisvoji ekonominė zona
laisvosios prekybos erdvė
lengvinanti aplinkybė
licencija
licencinė sutartis
lygtinai nuteisti, lygtinai paleisti
likutinė vertė
likvidacinė vertė

likvidusis turtas
lobistas, -ė
lobistinė veikla
lobizmas

materialinė atsakomybė
mātricinė organizacija
miesto detalusis planas
mišrieji muītai
mokesčių administravimas, mokesčių deklaracija
muitinės deklaracija, muitinės procedūra, muitinės tarpininkas, -ė
muitų tarifas

nacionalinė teisė
nacionalinis produktas
namų areštas
narkotinės medžiagos
nekaltumo prezumpcija
(ne)kilnojamasis daiktas
nepilnamečių pataisos namai
neturūtinė žala
nepalūkaninė paskola
nepaprastoji padėtis
ne pelno organizacija
(ne)turūtinės prievolės
(ne)veiksnius asmuo
nominalioji vertė
nūminiai teisės aktai
nuolatinė globa, nuolatinė rūpyba
nusikaltimo sudėtis
nusikaltimų daūgetas, nusikaltimų vīsetas
nusikalstama veika
nušalinti nuo pareigų
nutraukti bylą, nutraukti sándorį, nutraukti sutartį

operatyvinė informacija, operatyvinė veikla
operatyvinės veiklos priemonės

padaryti nusikaltimą, padaryti pareiškimą
paduoti apeliaciją, paduoti prašymą, paduoti skundą
paleisti iš suėmimo
panaikinti nuobaudą, panaikinti teistumą, panaikinti turto areštą
panaudōs sutartis
paprotinė teisė
pareikšti ieškinį, pareikšti kaltinimą, pareikšti priešieškinį, pareikšti reikalavimus, pareikšti nušalinimą
pareiškimas dėl ieškinio
pasaugōs sutartis
pasiūlytos kainos diskontavimas
(pa)skirti nuobaudą, (pa)skirti į aukštesnes pareigas
pataisos įstaiga, pataisos namai
pateikti įrodymus, pateikti pasą ar jį atstojantį dokumentą, pateikti prašymą
patenkinti ieškinį
patentabilus išradimas
patentinė paraiška
patikslintasis bañdomasis balansas
patraukti <...> atsakomybėn
paveldėjimo sutartis, paveldėjimo teisė
pelno mokestis
penitencinė teisė, penitencinė veikla
perduoti (perimti) žinion, nuosavybėn
perkamoji galia
perkelti į aukštesnes pareigas, perkelti į kitą darbą
peticijos teisė
piniginiai reikalavimai
pinigų plovimas
plyno lauko investicijos
poėmio protokolas
preferėncija
preferencijos lygis
prekės ženklas
prekybos agentas, -ė, prekybos komisionierius, -ė, prekybos makleris, -ė
prekių deklaracija, prekių kilmės šalis
prevencinės priemonės

pridedamoji vertė
pridėtinė vertė
priedangos organizacija
prigimtinė teisė
priešiškinio pareiškimas
prievolių teisė
priimti nuosprendį, priimti sprendimą
priiimti atsakomybę
privatus kaltinimas, privatus kaltintojas, -a
privatūs interesai
procedūros vykdytojas
procėsinės teisės ir pareigos
procėsiniai dokumentai,
procėsinis bendrininkavimas, procėsinis veiksmas
profesinė paslaptis
protėkciniai mužtai
psichotonikai

rangos sutartis
rašytinis pasižadėjimas (neišvykti)
realizavimo pajamos
regioninė politika
rentis (vadovautis) nutarimu, įstatymu
represinės priemonės, represinės struktūros
riņkos ekonomika, riņkos operatorius
rinkimų teisė

sąlyginis sándoris
saņdomasis darbuotojas
sanglaudos fòndas
saugos tarnyba
skiriamàsis ženklas
skundą atmesti, skundą patenkinti
skundo nepatenkinti
slenkstinė kaina
socialinė (ap)sauga, socialinė padėtis, socialinė partnerystė, socialinė
reabilitacija

socialinis darbas, socialinis saugumas, socialinis statusas
specialieji muftai
specialiosios tarnybos
statutinis valstybės tarnautojas
stoti prieš teisimą
strateginis planavimas
struktūriniai fondai
sudaryti sándorį, sudaryti sutartį
sukarintoji (ap)saugos tarnyba
sukelti sunkias pasekmes
sunkinanti aplinkybė
sutarčių teisė

šalpos (socialinė) pensija
šeiminė padėtis
šeimyniniai vaikų globos namai
šeiminis gyvenimas
šeimos teisė

taikos sutartis
tarnybinis nusižengimas
tarptautinė teisė, tarptautinė sutartis
tarptautinis įsipareigojimas
tarpvalstybiniai santykiai
teisė į gynybą, teisė gintis
teisės aktas
teisiamasis posėdis
teisiamojo (ne)pakaltinamumas
tėisinė pagalba, tėisinė padėtis
tėisinės pasekmės
tėisiniai santykiai
tėisinis statusas
tėisių perėmimas
teisminė represija
teisminiai giščai
teisminis nagrinėjimas, teisminis persekiojimas
teismo medicina, teismo procesas, teismo sudėtis, teismo procesinis
sprendimas

teistumo išnykimas, teistumo panaikinimas
teritorinė darbo birža, teritorinė mokesčių inspekcija
tyčinis bankrotas, tyčinis nusikaltimas
toksinės medžiagos
trišalė taryba
tužtinė padėtis, tužtinė žala
tužtiniai giñčai, tužtiniai interėσαι
turto administravimas, turto administratorius, -ė, turto areštas, turto
konfiskavimas, turto įkeitimas, turto perlėidimas, turto prievartavi-
mas
tvařkomasis posėdis

ūkinė veikla
uždarasis muĩtinės sándėlis
uždarasis vagonas
uždaroji įstaiga
užimtumo fòndas
užtraukti atsakomybę, užtraukti įspėjimą, užtraukti baudą

valstybės (ne)materialusis turtas
valstybės nuosavybė
valstybės siena
valstybinė nuosavybė, valstybinė socialinio draudimo pensija, valstybinė
pensija
valstybinis kaltinimas, valstybinis kaltintojas, -a
valstybinis socialinis draudimas
vaĩzdinis transpòrtas
vertybiniai popieriai
vidaš paskola, vidaš skola
vidutinis darbo užmokestis
vienašālis (dvišālis, daugiašālis) sāndoris
viešasis administravimas
viešieji darbai, viešieji interesai
viešoji įstaiga, viešoji nuosavybė
vietos savivalda
visuminė paklausa, visuminė pasiūla
visuomeninis, -ė patarėjas, -a

výkdomasis dokumentas

žemės kadastras

žyminė riņkliava

žyminis mokestis

žlugdantis impòrtas

žmonių ištekliai, žmonių resursai

DAŽNIAU VARTOJAMŲ TARPTAUTINIŲ ŽODŽIŲ LIETUVIŠKI ATITIKMENYS¹

absurdas → nesąmonė; kvailystė; beprasmybė
adaptuoti → pritaikyti
adekvatus, -i → tapatus, -i; (visiškai) atitinkantis, -i
administratorius, -ė → valdytojas, -a; tvarkytojas, -a
administravimas → valdymas; tvarkymas
administruoti → valdyti; tvarkyti
adresantas, -ė → siuntėjas, -a
adresatas, -ė → gavėjas, -a
afišuoti(s) → skelbti(s); reklamuoti(s)
akcentas → pabrėžimas; išryškinimas; kirtis
akcentuoti → pabrėžti; išryškinti
aklimatizacija → pri(si)taikymas (*ppr.*² prie kokių nors sąlygų)
aklimatizuoti(s) → pri(si)taikyti (*ppr.* prie kokių nors sąlygų)
aktyvistas, -ė → veikėjas, -a; veiklūnas, -ė
aktyvinti → žadinti, skatinti (veikti)
aloginis, -ė → nelogiškas, -a; prieštaraujantis, -i logikai
alternatyva → galimybė (*ppr.* viena iš dviejų); išeitis
alternatyvus, -i → kitas, -a galimas, -a; kitas, -a siūlomas, -a
ambicija → išdidumas; savimeilė
ambicijos → siekiai
ambicingas, -a → išdidus, -i; savimeilis, -ė
amoralus, -i → nedoras, -a; nepadorus, -i
analogija → panašumas
analogiškas, -a → panašus, -i
anarchija → bevaldystė
aneksija → prisijungimas
aneksuoti → prisijungti
anotacija → (trumpa) apžvalga; santrauka

¹ Atitikmenys skiriami kableliais, kai atitikmenų reikšmės artimos, o kabliataškiais – kai yra gerokai nutolusios

² Santrumpa *ppr.* reiškia žodį *paprastai*

anotuoti → (trumpai) apžvelgti
antipatiškas, -a → nemalonus, -i; nepatrauklus, -i; nesimpatiškas, -a
antitezė → prieštara
anuliuoti → panaikinti; paskelbti negaliojančiu, -a; atšaukti
apeliacija → kreipimasis, skundas; malonės prašymas
apolitinis, -ė → nepolitinis, -ė
apolitiškas, -a → nepolitiškas, -a
apriorinis, -ė → išankstinis, -ė; nepriklausantis, -i nuo patirties
aprobuoti → pritarti; patvirtinti; leisti
argumentas → įrodymas, (įrodomasis) teiginys; (įrodymo) pagrindas
argumentuotai → pagrįstai
argumentuoti → įrodyti; (pa)grįsti
arogantiškas, -a → pasipūtęs, -usi; išdidus, -i
aršus, -i → piktas, -a; kerštingas, -a; narsus, -i
asignavimai → skirtosios lėšos
asignavimas → lėšų skyrimas
asignuoti → skirti lėšų, lėšas
asimiliacija → supanašėjimas; nutautimas; nutautinimas
asimiliuoti → supanašėti; nutausti; nutautinti
aspektas → atžvilgis; požiūris
asocijuoti(s) → sieti(s), su(si)sieti
atestuoti → (į)vertinti (kvalifikaciją)
audiencija → priėmimas
autobiografija → gyvenimo aprašymas
autocenzūra → vidinė cenzūra
autokratas, -ė → vienvaldys, -ė
autokratija → vienvaldystė
autokratiškas, -a → vienvaldis, -ė
autonomija → savarankiškumas; savivalda
autonomiškas, -a → savarankiškas, -a; nepriklausomas, -a, savivaldis, -ė
autostrada → greitkelis

banalus, -i → nuvalkiotas, -a; visiems žinomas, -a (apie dalyką)
barjeras → kliūtis, kliuvinys; užtvaras; riba
bigamija → dvisantuokystė (dvipatyštė, dvivyrystė)

ceremonija → iškilmės; apeigos
chaotiškas, -a → netvarkingas, -a; supainiotas, -a; nedarnus, -i
charakteringas, -a → būdingas, -a
charakteris → būdas; pobūdis
charakteristika → apibūdinimas, nusakymas; duomenys
charakterizuoti → apibūdinti, nusakyti
cirkuliacija → apytaka; apyvarta
cirkuliuoti → tekėti (apie kraujotaką); būti apyvartoje

delimituoti → nustatyti (sieną)
depolitizuoti → išpolitinti
debatai → svarstymai; ginčai
defektas → yda, trūkumas
deficitas → trūkumas; stoka
definicija → apibrėžtis, apibrėžimas
deklaruoti → (pa)skelbti
demarkuoti → (nu)žymėti (sieną)
demonstracinis, -ė → parodomasis, -oji
demonstratyviai → pabrėžtinai
demonstratyvus, -i → pabrėžtinai, -a
demonituoti → išardyti
deportacija → ištrėmimas, nutrėmimas, trėmimas, išvežimas
deportuoti → išstremti, išvežti
detaliai → išsamiai; nuodugniai, smulkiai
detalus, -i → išsamus, -i; nuodugnus, -i; smulkus, -i
dinamika → kitimas, kaita
disonansas → nedarna
disponuoti → valdyti
distancija → nuotolis; atstumas
distancinis, -ė → nuotolinis, -ė
dominuoti → vyrauti; būti svarbiausiam, -iai

egoizmas → savimeilė
ekonomija → taupymas
ekscelencija → prakilnybė
ekscesas → išsišokimas
ekskliuzyvus, -i → išskirtinis, -ė; ypatingas, -a; išimtinis, -ė

eksportas → išvežimas
ekspresija → raiška, išraiška; vaizdingumas, išraiškingumas
ekstranetas → atvirasis vidinis tinklynas
ekstremalus, -i → ribinis, -ė, kraštutinis, -ė; ypatingas, -a
ekvivalentas → lygiavertis dydis; atitikmuo
ekvivalentus, -i → lygiavertis, -ė
elektoratas → rinkėjai
elektorius → rinkėjas, -a
elementarus, -i → paprastas, -a; pagrindinis, -ė; pradinis, -ė
eliminuoti → pašalinti, išstumti; išbraukti
epizodas → įvykis, atsitikimas; tarpsnis
epizodiškas, -a → atsitiktinis, -ė; nereikšmingas, -a; trumpalaikis, -ė
epizodiškai → retkarčiais, retsykais

faktas → duomuo; įvykis; atsitikimas; reiškinys
faktinis, -ė → tikras, -a; nepramanytas, -a
faktiškai → iš tikrųjų
faktorius → veiksnys; priežastis
fakultatyvus, -i → pasirenkamas, -a; neprivalomas, -a
falsifikatas → klastotė; padirbinys
falsifikuoti → klastoti, padirbti
fiksuotas, -a → nustatytas, -a; pastovus, -i; įtvirtintas, -a
fiksuoti → įtvirtinti, sutvirtinti; nustatyti; žymėti
fiktyvus, -i → netikras, -a; padirbtas, -a
forumas → sąskrydis; suvažiavimas
fragmentas → dalis, nuotrupa; nuolauža; gabalėlis; ištrauka
fundamentalus, -i → tvirtas, -a; patvarus, -i; fundamentinis, -ė
fundamentinis, -ė → svarbiausias, -ia; esminis, -ė; pagrindinis, -ė

gabaritai → matmenys
garantas → laiduotojas, -a; laidas
garantija → laidavimas; užtikrinimas, tikrumas
garantuoti → laiduoti; užtikrinti
genezė → kilmė, kilimas
genocidas → tautžudystė, tautos naikinimas
globalus, -i → pasaulinis, -ė; visuotinis, -ė; didžiulis, -ė, milžiniškas, -a

harmoningas, -a → darnus, -i
hobis → pomėgis
horizontalus, -i → gulsčias, -ia
humaniškas, -a → žmogiškas, -a
humanizuoti → sužmoginti; padaryti žmogiškesnį

identifikatorius → žymeklis, žymė
identifikuoti → atpažinti, nustatyti
identiškas, -a → tapatus, -i, toks, -ia pat; vienodas, -a
identitetas → tapatybė, tapatumas; savimonė
ignoruoti → nepaisyti; nekreipti dėmesio; neatsižvelgti
įkomponuoti → įtraukti; įtaikyti, pritaikyti
imponuoti → daryti įspūdį
importuoti → įvežti
indiferentiškas, -a → abejingas, -a; nepaveikus, -i
individas → žmogus, asmuo; tapatybė
individualus, -i → pavienis, -ė, atskiras, -a; asmeninis, -ė
infiltruoti(s) → skverbti(s), terpti(s);
informacija → pranešimas; žinios
informuoti → pranešti
inicijuoti → sukelti; siūlyti
inkorporuoti → įtraukti; įjungti
inovacija → naujovė
inovacinis, -ė → naujoviškas, -a; naujas, -a
inspiruoti → įkvėpti; sužadinti
instrukcija → nurodymai; paaiškinimas
integracija → į(si)traukimas, į(si)liejimas; jungimas, siejimas
intensyvus, -i → įtemptas, -a; svarbus, -i; našus, -i; stiprus, -i; smarkus, -i;
didelis, -ė
internacionalinis, -ė → tarptautinis, -ė
intranetas → uždarysis vidinis tinklynas
intriguoti → kiršinti, regzti intrigas; dominti, žadinti smalsumą
intuicija → nuojauta
intuityvus, -i → nujaučiamas, -a
invazija → įsiveržimas; proveržis
investicija → (kapitalo) įdėjimas

investuoti → įdėti (kapitalą, lėšas)
izoliuoti → atskirti; apsaugoti

jurisdikcija → teisė; teisėtvara, teisingumas
juriskonsulas, -ė → teisės konsultantas, -ė
juristas, -ė → teisininkas, -ė

kaskas, kasko → transporto priemonių draudimas
klasteris → telkinys (*ekon.*)
kliringas → tarpuskaitymas
komentaras → paaiškinimas, išaiškinimas
kontraktas → sutartis
kontroversinis, -ė → prieštaringas, -a
korekcija → pataisymas, patikslinimas
komfortiškas, -a → patogus, -i; ištaigus, -i; ištaigingas, -a
kompaktiškas, -a → mažas, -a; glaudus, -i; tankus, -i
kompanionas, -ė → bendraturtis, -ė; dalininkas, -ė; draugas, -ė, bendri-
ninkas, -ė
kompetencija → išmanymas; reikalas; pareiga
kompetentingas, -a → išmanantis, -i; išmaningas, -a; išmanus, -i
komplikuotas, -a → sunkus, -i; sudėtingas, -a; painus, -i
komplikuoti → sunkinti; paininti
komponentas → dėmuo; sudedamoji dalis
kompromisas → santarmė
komunikabilus, -i → bendringas, -a; linkęs, -usi, gebantis, -i bendrauti
komunikacija → bendravimas
komunikacijos → ryšiai
koncepcija → samprata; pažiūra
konfrontacija → priešprieša; priešinimas; akistata; gretinimas
konfrontuoti → priešintis, susipriešinti; nesutarti
konkurentas, -ė → varžovas, -ė
konkuruoti → varžytis
konstatuoti → (pa)tvirtinti; teigti; nustatyti
kontaktas → sąlytis; ryšys; ryšiai
kontaktuoti → bendrauti
kredencialai → skiriamieji raštai; įgaliojamieji raštai

legalizuoti → pripažinti teisėtu, -a; laikyti teisėtu, -a
legalus, -i → teisėtas, -a
likviduoti → naikinti; šalinti; gesinti (gaisrą)
limitas → leidžiamoji riba; ribotas kiekis; norma
limituoti → (ap)riboti; normuoti
lokalinis, -ė → vietos; vietinis, -ė
lokalizuoti → nustatyti (vietą); apriboti (gaisrą, epidemiją)

machinacija → suktybė; nedora gudrybė
masiškai → plačiai, visuotinai
monetarinis → pinigų
monitoringas → stebėseną; priežiūra
moratoriumas → sustabdymas; atidėjimas
motyvuoti → pagrįsti

nostrifikuoti → pripažinti (kitoje šalyje ar vietoje įgytą mokslo laipsnį ar diplomą)

nuvorišas, -ė → naujasis, -oji turtuolis, -ė; praturtėlis, -ė, iškilėlis, -ė

operatyvus, -i → greitas, -a

paritetinis, -ė → lygiavertis, -ė; lygus, -i
periferinis, -ė → šalutinis, -ė; išorinis, -ė; pakraštinis, -ė
polemizuoti → svarstyti; ginčytis
populiarus, -i → visiems prieinamas, -a; suprantamas, -a; žinomas, -a;
dažnas, -a; (daugelio) mėgstamas, -a, paplitęs, -usi
potencialus, -i → galimas, -a
preliminarus, -i → išankstinis, -ė; parengiamasis, -oji, parengtinis, -ė
pretekstas → dingstis
prevencija → užkardymas
prioritetas → pirmenybė; pirmumas
produktyvus, -i → našus, -i; vaisingas, -a
prognozuoti → numatyti; spėti; laukti
progresas → pažanga
provokuoti → kurstyti; kelti

racionalus, -i → protingas, -a; pagrįstas, -a; apgalvotas, -a
reglamentuoti → nustatyti (tvarką)
reitingas → įvertis
rekomenduoti → siūlyti, teikti; patarti
reliatyvus, -i → santykinis, -ė
renovacija → atnaujinimas
renovuoti → atnaujinti
reorganizuoti → pertvarkyti
reprezentuoti → (oficialiai) atstovauti
restruktūrizuoti → pertvarkyti (struktūrą)
reviduoti → peržiūrėti; persvarstyti
rezervai → atsargos
rezistencija → pasipriešinimas, pasipriešinimo judėjimas

serveris → tarnybinė stotis; valdytuvas
situacija → padėtis, būklė, būseną; aplinkybės
specifika → savitumas
specifinis, -ė → savitas, -a; savitasis, -oji
spontaniškas, -a → savaiminis, -ė
spontaniškai → savaime
stagnacija → sąstingis
stimulas → akstinas, paskata, postūmis; dirgiklis
stimuliuoti → skatinti; pastūmėti; (pa)gyvinti
subjektyvus, -i → asmeniškas, -a; šališkas, -a
subordinacija → pavaldumas
subsidią → parama
subsidiuoti → remti
suspenduoti → sustabdyti įgaliojimus
suverenitetas → nepriklausomybė

taksa → įkainis
tendencija → polinkis; kryptis
toleruoti → pakęsti
totalus, -i → visuotinis, -ė; visiškas, -a
transportuoti → vežti; gabenti

unifikacija → vienodinimas

unifikuoti → vienodinti

unikalus, -i → vienintelis, -ė; vienas, -a toks, -ia; nepakartojamas, -a

universalus, -i → visuotinis, -ė; visapusiškas, -a; viskam tinkamas, -a

videokamera → vaizdo kamera

videoklipas → vaizdo klipas

videokonferencija → televizijos konferencija

videomagnetofonas → vaizdo magnetofonas

videotechnika → vaizdo technika

verifikacija → (teiginio) patikra

verifikuoti → (pa)tikrinti (teiginį)

vizualiai → regimai; iš pažiūros

vizualus, -i → regimas, -a; regimasis, -oji

žiuri → vertinimo komisija

VENGTINI VARTOTI ŽODŽIAI IR ŽODŽIŲ JUNGINIAI

Kairėje pusėje pateiktų žodžių ir žodžių junginių reikėtų vengti, skliausteliuose po brūkšnio yra parašyta, kaip juos galima pataisyti.

ačiū (dėkui) labai (– **labai ačiū (dėkui)**): *Ačiū labai (– Labai ačiū) už parodytą dėmesį.*

akceptas (– **pritarimas, sutikimas**)

akceptuoti (– **priimti; pritarti, sutikti**)

alkotesteris (– **alkoholio matuoklis, tikrintuvas**)

aviapaštas (– **oro paštas**)

atsakomybė prieš įstatymą (– **pagal įstatymą; už įstatymo pažeidimą**)

atsakyti prieš teismą (– **teismui, teisme**)

atskaitingas (– **atsiskaito**) rinkėjams

aviabilietas (– **lėktuvo bilietas**)

avialinijos (– **oro linijos, oro keliai**)

bei (– **ir**) vienuose sakinių dalims, reiškiančioms tolimas ar nepanašias sąvokas, jungti: *Šeima nuolat girtuokliavo bei (– ir) neprižiūrėjo savo vaikų.*

dipolis (– **dvimiestis**)

domofonas (– **telefonspynė**)

ekstremaliausias, -ia (– **kraštutinis, -ė, ekstremalus, -i**)

elementariausias, -ia (– **paprasciausias, -ia, pradinis, -ė, pagrindinis, -ė, elementarus, -i**)

fiskalinė (– **įždo, mokesčių**) politika ir kt.

forsuoti (– **spartinti; didinti**)

godus, -i, godumas *kam?* (– **godus, -i, godumas ko?**): *Kaimynai teigė, kad įtariamasis visą gyvenimą buvo godus pinigams (– pinigų).*

grafa (– **skiltis**)
grafuoti (– **braižyti (skiltis); linuoti**)

iki greito, iki malonaus (– **iki greito susitikimo, iki malonaus pasima-
tymo**)

iki tokio laipsnio (– **taip, tiek**) būdai reikšti: *Nusirito iki tokio laipsnio
(– tiek), kad vaikais visai nesirūpino.*

iki tokio lygio (– **taip, tiek**) būdai reikšti: *Kainos pakilo iki tokio lygio (–
taip), kad dauguma pensininkų negali nusipirkti būtiniausių prekių.*

kaip pavyzdžiui (– **pavyzdžiui**): *Kai kurios teisininkų paslaugos, kaip
pavyzdžiui (– pavyzdžiui), advokato, notaro yra labai brangios.*

kalkuliatorius (– **skaičiuotuvas**)

kalkuliuoti (– **skaičiuoti; (į)traukti (į sąmatą, sąskaitą)**)

kargas, kargo (– **važta, kroviny; važtos draudimas**)

kartas nuo karto (– **kartais, kartkartėmis, retkarčiais, kai kada**)

kaštai (– **sąnaudos**)

kaštuoti (– **kainuoti, atsieiti**)

koreguoklis (– **taisiklis; baltalas**)

kuomet (– **kai, kada**): *Susirinksime, kuomet (– kai, kada) viskas paaiš-
kės.*

laikas nuo laiko (– **kartais, kartkartėmis, retkarčiais, kai kada**)

lygiagretus, -i, lygiagrečiai *kam?* (– **lygiagretus, -i, lygiagrečiai su
kuo?**): *Ginčijamo sklypo ribos eina lygiagrečiai plentui (– su plen-
tu).*

maksimaliausias, -ia (– **didžiausias, -ia, maksimalus, -i**)

mielu noru (– **mielai, noriai, su mielu noru**)

minimaliausias, -ia (**mažiausias, -ia, minimalus, -i**)

nuolat ir nuolat (– **nuolat, vis**): *Kodėl jūs nuolat ir nuolat (– nuolat, vis)
piktai ginčijatės.*

optimaliausias, -a (– **geriausias, -ia, optimalus, i**)

paaukštinti (pažeminti) pareigomis (– **perkelti (paskirti) į aukštesnes (žemesnes) pareigas**)

pabaigai (– **pabaigoje**) veiksmo pabaigai reikšti, kai nėra paskirties: *Konferencijos pabaigai (– pabaigoje) aptarsime pagrindinius pranešimų teiginius.*

pagal ką (– **pasak ko, anot ko**) informacijos šaltiniui įterptinėse konstrukcijose reikšti: *Pagal užsienio spaudą (– Pasak užsienio spaudos,) į šalį turėjo būti įvestos Jungtinių Tautų pajėgos. Pagal premjerą (– Anot premjero,) šis klausimas bus svarstomas artimiausioje Vyriausybės posėdyje.*

pakartotina (– **pakartotinė**) ekspertizė, krata
pareiškimai žinybingi teismui (– **nagrinėjami (sprendžiami) teismo (teisme), pareiškimus nagrinėja (sprendžia) teismas**)

pasirašyti *po kuo* (– **pasirašyti ką?**) patvirtinimui reikšti: *Po protokolu (– Protokolą) pasirašė susirinkimo pirmininkas ir sekretorius.*

pasisakyti (– **kalbėti, pareikšti nuomonę**)

pėstysis (– **pėsčiasis**)

pradžiai (– **pradžioje, iš pradžių, pirmiausia**) veiksmo pradžiai reikšti, kai nėra paskirties: *Pradžiai (– Pradžioje; Iš pradžių; Pirmiausia) aptarsime seminarų temas.*

prezentacija (– **pristatymas, pateiktuvės; pateikimas**)

prezentuoti (– **pristatyti; pateikti, parodyti; supažindinti**)

respektabilus, -i (– **orus, -i; garbus, -i**)

respektuoti (– **gerbti**)

rūpestis *kuo?* (– **rūpestis dėl ko?**): *Rūpestis šių vaikų likimu (– dėl šių vaikų likimo) gulė tik ant senelių pečių.*

skeneris (– **skaitytuvas; žvalgytuvas**)

skenuoti (– **nuskaityti; žvalgyti**)

šykštus, -i *kam?* (– **šykštus, -i ko?**): *Pavaldinių nuomone, viršininkas šykštus geriems žodžiams (– gerų žodžių).*

tarpkontinentinis, -ė (– **tarpžemyninis, -ė**)

tuo (tokiu) būdu (– **taigi, vadinasi**) išvadai reikšti: *Tokiu būdu (– Taigi) įstatymas vienbalsiai priimtas.*

tuo pačiu (– **tuo, taip, šiaip**) vienašiamis tariniams, kuriais reiškiami veiksmai, susiję priežastiniais ryšiais, jungti: *Jie rūpinasi Lietuvos vaikais ir tuo pačiu (– taip) rūpinasi Lietuvos ateitimi.*

tuo tarpu (– **o**) priešinamajam gretinimui reikšti: *Mūsų frakcija pateikė ne vieną įstatymo projektą, o tuo tarpu (– o) oponentai nieko nepasiūlė.*

vystymas (– **plėtra**)

vystyti (– **plėtoti**) pramonę, žemės ūkį

vystyti (– **lavinti, ugdyti**) gabumus

NEVARTOTINI ŽODŽIAI IR ŽODŽIŲ JUNGINIAI

Kairėje pusėje pateikti žodžiai ir žodžių junginiai yra netaisyklingi, o skliausteliuose po lygybės ženkle yra parašyta, kaip juos reikia pataisyti.

abipusinė (= **abipusė, abipusiška**) atsakomybė, nauda
abipusinės (= **abipusės**) pareigos
adekvatiškai (= **adekvačiai**) vertinti, reaguoti
administracinė-teisinė (= **administracinės teisės**) norma
administratyvinė (= **administracinė**) nuobauda
administratyviniai organai (= **administracinės institucijos**)
adoptacija (= **įvaikinimas (įdukrinimas, įsūnijimas)**)
adoptuoti (= **įvaikinti (įdukrinti, įsūnyti)**)
agroturizmas (= **kaimo turizmas**)
agroverslas (= **žemės ūkio (kaimo)** verslas)
akceleratorius (= **greičio pedalas**)
akumulatoriaus pakrovėjas (= **(į)kroviklis**)
alternatyvinis (= **alternatyvus**) pasiūlymas
ant kiek ... ant tiek (= **kiek ... tiek**): *Kiek padidės mokesčiai, tiek biudžetas tikrai nepadidės*
anuitetas (= **metinė išmoka**)
apart (= **be, išskyrus**)
apatridas, -ė (= **bepilietis, -ė**)
apie tai (= **tai, tą**) *liudija nusikaltimo vietoje likę pėdsakai*
apiforminti (= **įforminti**) dokumentus; *apiforminti* tinka reikšme *apipavidalinti*, pvz.: *tinkamai apiformintas kursinis darbas*
apyvartinės (= **apyvartos**) lėšos
apjungti (= **sujungti**) firmas, įmones
apjungti (= **suvienyti**) pastangas
apjungti (= **suburti**) žmones
apkaltinantis (= **apkaltinamasis**) nuosprendis, sprendimas
apklausti įtariamuoju, kaltinamuoju, liudytoju (= **apklausti kaip įtariamąjį, kaltinamąjį, liudytoją**)

aplinkosauginiai (= **aplinkosaugos**) projektai
 akumuliuoti (= **pritraukti, sukaupti**) lėšas
 aplamai (= **apskritai**): *Apskritai kalbant, darbu esu patenkintas.*
 apmokamos (= **mokamos**) atostogos
 apmokėjimo (= **užmokesčio**) klausimai
 apspręsti (= **lemti, nulemti**)
 apsunkintos (= **pasunkėjusios, sunkesnės**) eismo sąlygos
 aptarnauti (= **tvarkyti**) sąskaitą
 apvažiavimas (= **aplinkkelis, apylanka**)
 arenda (= **nuoma**)
 arendatorius, -ė (= **nuomotojas, -a**)
 arenduoti (= **nuomoti(s), iš(si)nuomoti**)
 atačinti (= **pridėti, prisegti**)
 atačmentas (= **priedas**)
 ataskaita už metus (= **metų, metinė ataskaita**)
 atbulinė (= **atgalinė**) data
 atitikti šias pareigas (= **tikti šioms pareigoms**): *Siūlomas kandidatas tinka (tinkamas) šioms pareigoms.*
 atitikti reikalavimams (= **reikalavimus**)
 atlieja (= **išlieja**)
 atpulti (= **atkristi**): *Šis įtarimas atkrito.*
 atredaguoti (= **suredaguoti**) įstatymą
 atreguliuoti (= **sureguliuoti**) santykius
 atsakomi (= **atsakomieji**) veiksmai
 atsiekimas (= **laimėjimas, pasiekimas**)
 atsiskaityti prieš Senatą (= **Senatui**)
 atsilaikyti daromam spaudimui (= **prieš daromą spaudimą**)
 atsižymėti (= **pasižymėti**) kelionės dokumentus
 atskiras (= **tam tikras, konkretus, pavienis**) faktas
 atstatyti (= **grąžinti**) į darbą
 atstatyti (= **grąžinti, atkurti**) teisę į išlikusį nekilnojamąjį turtą
 atstatyti (= **atkurti**) Nepriklausomybę
 atstovauti įstaigą (= **įstaigai**)
 atstume: *Kelių žingsnių atstume* (= **Kelių žingsnių atstumu, Už kelių žingsnių nieko nematyti.**)
 atvykti oficialiam vizitui (= **su oficialiu vizitu**)
 atžyma (= **žyma, įrašas**)

audiokasetė (= **garsajuostė**)
aukščiau stovinti (= **aukštesnioji**) organizacija
aukštame lygyje (= **aukšto lygio, aukštu lygiu**)
aukštesnės (= **aukštesniosios**) instancijos teismas
autobanas (= **greitkelis**)
autobusų sustojimas (= **stotelė**)
autodalis (= **automobilių dalys**)
autodetalės (= **automobilių detalės**)
autoįvykis (= **eismo įvykis**)
automobilis remonte (= **remontuojamas**)
autopadanga (= **automobilio padanga**)
autopakrovėjas (= **automobilinis krautuvas**)
autopardavimas (= **automobilių pardavimas**)
autoplovykla (= **automobilių plovykla; automatinė plovykla**)
autopriekaba (= **automobilio priekaba**)
autoreikmenys (= **automobilių reikmenys**)
autosusivienijimas (= **autotransporto susivienijimas**)
autožibintas (= **automobilio žibintas**)

banda (= **gauja**)
barkodas (= **brūkšninis kodas**)
barteriniai (= **natūriniai (prekių)**) mainai
barteris (= **natūriniai (prekių)**) mainai
bausmių humanizavimas (= **švelninimas**)
bazinės (= **pagrindinės**) kainos
be: *Skirtas laisvės atėmimas be baudos* (= **neskiriant baudos**)
bealkoholiniai (= **bealkoholiai, nealkoholiniai**) gėrimai
bedarbystė (= **nedarbas**)
bėgyje: *Darbą turime baigti metų bėgyje* (= **per metus, šiais metais**)
bendraatsakovas, -ė, bendraatsakovis, -ė (= **bendraatsakis, -ė, atsako-
mybės bendrininkas, -ė**)
bendraautorius, -ė (= **bendraautoris, -ė**)
bendrai (= **apskritai**): *Kardomosios priemonės taikymas apskritai pasi-
teisino.*
bendraieškovis, -ė (= **bendraieškis, -ė, ieškinio bendrininkas, -ė**)
bendrakaltininkis, -ė (= **bendrakaltis, -ė, nusikaltimo bendrininkas, -ė**)
bendranuomininkas, -ė, bendranuomininkis, -ė (= **bendranuomis, -ė**)

bendras (= **bendrasis**) darbo stažas
 bendrasavininkis, -ė (= **bendraturtis**, -ė, **nuosavybės bendrininkas**, -ė)
 bendraskolininkis, -ė (= **bendraskolis**, -ė)
 bendrateisiamasis, -oji (= **teisiamasis bendrininkas**, **teisiamoji bendrininkė**)
 bendroji ieškininė (= **ieškinio**) tvarka
 bendros (= **bendrosios**) apklausos taisyklės
 benzokolonėlė (= **degalinė**; **degalų kolonėlė**)
 bepilietybė (= **pilietybės neturėjimas**)
 beprocentinė (= **nepalūkaninė**, **beprocentė**) paskola, paskola be procentų
 berods (= **tikriausiai**, **veikiausiai**)
 bešališkas, -a, -ai (= **nešališkas**, -a, -ai)
 betarpiškas (= **tiesioginis**) viršininkas
 betarpiškai (= **tiesiogiai**, **jautriai**, **nuoširdžiai**) bendrauja
 bevizinis (= **bevizis**) įvažiavimas, įvažiavimas be vizų
 byla nukreipta (= **nusįsta**, **perduota**, **atiduota**) teismui
 bylos daviniai (= **duomenys**)
 bylos išžiūrėjimas (= **svarstymas**, **nagrinėjimas**)
 bipatridas, -ė (= **dvipilietis**, -ė)
 biznesas (= **verslas**)
 biznierių, -ė, biznesmenas, -ė (= **verslininkas**, -ė, **komersantas**, -ė)
 blatas (= **pažintis**, **ryšiai**)
 blicinterviu (= **akimirkos (trumpas) interviu**)
 blogoje būklėje (= **blogos būklės**)
 boldas (= **paryškintasis (šriftas)**)
 bomža(s) (= **benamis**, -ė, **valkata**)
 brifingas, bryfingas (= **trumpa spaudos konferencija**)
 broga, brogė (= **raugalas**, **žlaugtai**)
 budinčioji dalis (= **budėtojų poskyris**)
 budintis, -i, budintysis, -čioji (= **budėtojas**, -a)
 bukme(i)keris, -ė (= **lažybų tarpininkas**, -ė)
 būti nusikaltusiu, -ia (= **nusikaltusiam**, -iai)

čarterinis, -ė (= **užsakomasis**, -oji) reisas
 čarteris (= **užsakomasis reisas**)

daboklė (= **areštinė**)
 dalinai (= **iš dalies**) prisipažino
 darbiniai (= **darbo**) santykiai
 dar daugiau (= **maža to, negana to; beje**)
 darbo dokumentacija (= **dokumentai**)
 daugelyje atvejų (= **daugeliu atvejų, dažniausiai, paprastai**)
 daugiamandatinė (= **daugiamandatė**) apygarda
 daugiau pusės (= **daugiau kaip (negu, nei) pusė**)
 daugumoje (= **daugiausia, dažniausiai, paprastai**)
 dedlains (= **galutinis terminas, baigties terminas**)
 derybos apie tarpusavio pagalbą (= **dėl tarpusavio pagalbos**)
 dėka: *Tik sutelktų pastangų dėka* (= **sutelktomis pastangomis, sutelkus visas pastangas**) nusikaltėlis buvo greitai sulaikytas. Polinksnis dėka taisyklingai vartojamas tik su asmenų pavadinimų kilmininku: *Tik sumanaus advokato dėka pavyko laimėti bylą.*
 didelis dėmesys (= **daug dėmesio**)
 dileris, -ė (= **(prekybos) agentas, -ė, (igaliojasis firmos) atstovas, -ė**)
 dirbtina (= **dirbtinė**) problema
 disciplinarinė (= **drausmės, drausminė**) nuobauda, komisija
 displėjus (= **ekranas**)
 distributorius, -ė (= **platintojas, -a, skirstytojas, -a**)
 dokumentas išpildytas (= **parengtas, paruoštas**)
 dokumentinė revizija (= **dokumentų auditas**)
 dokumentų apiforminimas (= **įforminimas**)
 domėtis apie ką (= **kuo**)
 draiveris (= **tvarkyklė**)
 draudiminės (= **draudžiamosios**) lėšos
 draudiminis (= **draudžiamasis, draudos**) įvykis
 draudimo nuėmimas (= **atšaukimas**)
 draudžiantys (= **draudžiamieji**) kelio ženklai
 dukterinė (= **antrinė, giminiška, priklausoma**) įmonė, kompanija, gamykla
 duotu (= **šiuo**) atveju
 dvigubai (= **perpus**) mažiau
 dvigubi (= **dvejopi, skirtingi**) reikalavimai, standartai
 efektinga (= **efektyvi, veiksminga**) baudmė
 eigoje: tyrimo eigoje (= **metu**)

eilė (= **daug, dauguma, nemažai**) faktų
eilėje atvejų (= **dažnai, daugeliu atvejų, dažniausiai, paprastai, nere-
tai**)

eilinį kartą (= **dar kartą, kitą kartą, ir vėl**)

eiti tarnybą (= **budėti, tarnauti**)

ekskliuzyvinis, -ė (= **išskirtinis, -ė; ypatingas, -a; išimtinis, -ė; eksk-
liuzyvus, -i**)

emailas (= **elektroninis paštas, el. paštas, e. paštas**)

entrepreneris, -ė (= **įmonininkas, -ė**)

entrepreneurystė (= **įmonių vadyba**)

esmėje (= **iš esmės, iš tiesų, iš tikrųjų**) susitarė

etate (etatuose): *Dirbu prokuroro etate* (= **prokuroru, einu prokuroro
pareigas**). *Dirbu dviejuose etatuose* (= **dviem etatais, turiu du eta-
tus**)

etatų įvedimas (= **steigimas**)

europinė (= **Europos**) Konstitucija

europinė (= **Europos**) valiuta

europinės (= **Europos**) institucijos

europinis (= **Europos**) biudžetas

eventualiai (= **galimai**)

eventualus, -i (= **galimas, -a, įmanomas, -a; akivaizdus, -i**)

finansinė (= **finansų**) teisė

folderis (= **aplankas**)

fomka (= **laužtuvas, laužtuvėlis**)

fontai (= **šriftas, rašmenys**)

forma: *Pareigūno forma* (= **uniforma**) *puikiai išlyginta*.

formoje: *Jis šiandien ne formoje* (= **prastai, blogai nusiteikęs, piktas,
blogos nuotaikos**).

forsmažoras (= **neįveikiamos aplinkybės**)

fūra (= **vilkikas (su puspriekabe), automobilinis traukinys**)

futliaras (= **dėklas, įmaūtė**)

galioje: *Reikia išsiaiškinti, ar Vyriausybės nutarimas tebėra galioje*
(= **tebegalioja**).

gaunasi (= **gautas, išėjo**) toks rezultatas

gavosi (= **įvyko**) trumpas sujungimas

genocidas prieš lietuvių tautą (= **lietuvių genocidas**)

gerbūvis (= **gerovė; aplinka; aplinkotvarka**)

gili (= **nuodugni, išsami**) analizė

ginanti (= **ginamoji**) kalba

girtame stovyje (= **girtas, neblaivus**)

glaustos (= **trumposios**) žinios

grubi (= **šiurkšti**) pražanga, klaida

grubus (= **šiurkštus**) eismo taisyklių pažeidimas

hantelis (= **svarmuo**)

hard (diskas) (= **standusis (diskas)**)

harmonizuoti (= **derinti**) įstatymus, teisės aktus

hostelis (= **nakvynės namai**)

hotelis (= **viešbutis**)

įdomautis (= **domėtis**)

ieškininė (= **ieškinio**) senatis

ieškininis, ieškininis pareiškimas (= **ieškinio pareiškimas, pareiškimas dėl ieškinio**)

ieškininis (= **ieškinio**) reikalavimas

įjungti (= **įrašyti, įtraukti**) į sąrašą, į bylą, į dokumentą

įkainuoti (= **įkainoti, t. y. nustatyti kainą**): *Parduodamas turtas turi būti įkainotas.*

imeilas, imailas (= **elektroninis paštas, el. paštas, e. paštas**)

į metus, į dieną (= **per metus, per dieną**)

imidžas (= **įvaizdis**)

impicmentas (= **valstybės apkalta, apkaltos procesas**)

imti (laikyti) už pagrindą (= **imti (laikyti) pagrindu, kaip pagrindą**)

įnešti pataisą, pakeitimą, papildymą (= **pataisyti, pakeisti, papildyti, padaryti pataisą**)

intelektualinė (= **intelektinė**) nuosavybė, veikla

interesuoti (= **dominti**)

interesuotis (= **domėtis**)

inventorizacinė (= **inventorizacijos**) komisija

investitorius, -ė (= **investuotojas, -a**)

yra pasiūlymas, klausimas (= **siūloma, noriu paklausti**)

įsakymo pildymas (= **vykdymas**)

įsipareigojimas prieš verslo partnerius (= **verslo partneriams**)
 įsisavinti (= **išmokti**) kalbą
 įsisavinti (= **panaudoti, išleisti**) lėšas, pinigus
 įspėjantys (= **įspėjamieji**) kelio ženklai
 įspėti nusikaltimus (= **užkardyti nusikaltimus, užkirsti kelią nusikal-**
timams)
 įstatymas apie suverenitetą (= **įstatymas dėl suvereniteto, suvereniteto**
įstatymas)
 įstatymdavystė, įstatymleidystė (= **įstatymų leidyba, leidimas**)
 įstatyminiai įpėdiniai (= **įpėdiniai pagal įstatymą**)
 įstatyminė bazė (= **įstatymų bazė, įstatymai**)
 įstatyminės (= **įstatymų**) pataisos, spragos
 įstatymų harmonizavimas (= **derinimas**)
 išblaivinimo įstaiga (= **blaivykla**)
 išdava (= **padarinys, rezultatas**)
 išdavoje: pervargimo išdavoje (= **dėl pervargimo, pervargęs**)
 išeinant iš nutarimo (= **remiantis nutarimu, vadovaujantis nutarimu,**
pagal nutarimą)
 išėities pozicija (= **pradinė padėtis**)
 išėmimo (= **poėmio**) protokolas
 išimti (= **atimti, paimti, konfiskuoti**) ginklus, sprogmenis, narkotines
 medžiagas, daiktinius įrodymus
 išimti iš pardavimo (= **uždrausti pardavinėti**)
 išimtina (= **išimtinė, išskirtinė**) ypatybė, savybė
 išimtinės (= **išimtinės, išskirtinės, ypatingos**) aplinkybės
 išimtinis (= **ypatingas, išimtinis, išskirtinis**) atvejis
 išjungėjas (= **jungiklis, jungtukas**)
 išmatavimai (= **matmenys**)
 išmetimo (= **išmetamosios**) dujos
 išmiera (= **matmuo, dydis, numeris, mastelis**)
 išsireikšti (= **pasakyti, pareikšti, tarti**)
 išsireiškimas (= **posakis, pasakymas, frazė, žodžiai**)
 išskirti (= **skirti**) premiją, pašalpą
 iššaukiančiai, iššaukiamai (= **įžūliai, akiplėšiškai, provokuojamai**)
 elgtis
 iššaukiantis, iššaukiamas (= **įžūlus, provokuojamas, netinkamas**)
 elgesys

išteisinantis, išteisinamas (= **išteisinamasis**) nuosprendis
išteisinimo (= **išteisinamoji**) nutartis
iššaukti (= **sukelti**) nepasitikėjimą, reakciją
iš to seka (= **galima daryti išvadą, iš to matyti**)
išžiūrėjęs, -usi (= **išnagrinėjęs, -usi**) byla, duomenis, tyrimo rezultatus
įtakoje: *Nuovargio įtakoje* (= **Dėl nuovargio**) *vairuotojas sukėlė avariją.*

įtakoti (= **turėti įtakos, veikti, lemti**) priimant sprendimus
įvykdyti (= **padaryti**) nusikaltimą
italikas (= **pasvirasis (šriftas)**)
įvyko mirtis (= **ištiko mirtis, mirė**)

jurisdikcijoje: *Šis teismo jurisdikcijoje esantis* (= **jurisdikcijai priklausantis**) *klausimas bus svarstomas kitą savaitę*

kainoti – vartojama reikšmė „vertinti, nustatyti kainą“: *Kainojant paliktą turtą, buvo padaryta klaidų.*

kainuoti – vartojama reikšmė „turėti vertę, kainą; atsieiti“: *Muitininkai abejoja, ar tiek kainuoja įvežamos prekės*

kaip kartas, kaip sykis (= **kaip tik**)

kaip ne keista, kaip nekeista (= **keista, labai keista, kad ir (labai) keista, nors ir (labai) keista**)

kaip taisyklė (= **paprastai, dažniausiai, kaip įprasta, daugiausia**)

kalba eina (= **kalbama**) apie

kalba pats už save: *Poelgiai kalba patys už save* (= **Tai savaime rodo**).

kalboje: *Skaito paskaitą anglų kalboje* (= **angliškai, anglų kalba**).

kaltas prieš draugus (= **draugams**)

kaltinanti, kaltinama (= **kaltinamoji**) išvada

kaltinimo pateikimas (= **pareiškimas**)

kame jų kaltė (= **kuo jie kalti, kuo nusikalto, kas jų per kaltė, kokia jų kaltė**)

kame reikalas (= **kas yra, koks reikalas**)

karo stovis (= **būvis, padėtis**)

kartridžas (= **miltelių dėžutė, miltelių kasetė**)

kas dėl (= **(o) dėl**)

kas liečia kitus klausimus (= **(o) dėl kitų klausimų, jei kalbėsime apie kitus klausimus**)

kas link išlaidų (= **(o) dėl išlaidų, kalbant apie išlaidas**)
 keleivių ar krovinių pervežimas (= **vežimas, gabenimas**)
 kelinto (= **kelinta**) šiandien
 kileris, -ė (= **(samdomasis, -oji) žudikas, -ė**)
 klapanas (= **vožtuvas**)
 klausimas apie referendumą (= **klausimas dėl referendumo, referen-
 dumo klausimas**)
 klausymosi įrengimas (= **įrenginys**)
 knopka, knopkė (= **smeigtukas, mygtukas**)
 koliauti (= **plūsti, barti, koneveikti**)
 kompetetingas, -a, -ai (= **kompetentingas, -a, -ai**)
 konstitucinė (= **Konstitucijos**) pataisa
 kontrabandistas, -ė (= **kontrabandininkas, -ė**)
 kompetencijoje: Tai yra prokuratūros kompetencijoje (= **yra prokuratū-
 ros kompetencija, priklauso prokuratūros kompetencijai**)
 kopyraitas (= **autorius (autorių) teisės ženklas**)
 kraštutiniu (= **blogiausiu**) atveju
 kreditoriniai (= **kreditiniai**) įsipareigojimai
 kreipti dėmesį reformoms (= **į reformas**)
 kursorius (= **žymiklis, rodyklytė**)
 kurstyti nusikaltimams (= **kurstyti nusikalsti, pastūmėti į nusikalti-
 mus**)

laike, laikotarpyje: *Sprendimas gali būti apskųstas 10 dienų laikotarpyje
 (= **per dešimt dienų**).*

laikina (= **laikinoji**) darbo sutartis
 laisva (= **laisvoji**) ekonominė zona
 laisvanoriškai (= **savo noru, savanoriškai**)
 laisvanoriškas, -a (= **savanoriškas, -a**)
 lankytis vizito (= **su vizitu**)
 laptopas, loptopas (= **nešiojamasis kompiuteris**)
 legitimacija (= **įteisinimas**)
 legitimuoti (= **įteisinti**)
 legitimus, -i (= **įteisintas, -a**)
 lygsvara (= **pusiausvyra**)
 lyg tai (= **lyg ir, tarsi, tartum, tarytum**)
 linkas (= **saitas; ryšio linija**)

liudininkas, -ė – asmuo, matęs ar stebėjęs bet koki įvykį, pvz.: *Ar yra liudininkų, mačiusių automobilių susidūrimą?*

liudytojas, -a – teisės terminas, įvardijantis asmenį, galintį duoti parodymus, pvz.: *Teisme buvo išklausti visi liudytojų parodymai.*

lizingas (= **ilgalaikė nuoma; išperkamoji nuoma; finansinė nuoma**)

lizinguoti (= (**iš**)nuomoti išpirktinai; finansuoti išsimokėtinai)

mafijinės (= **mafijos, mafinės**) struktūros

majakas (= **ženklas, signalas**)

majakinti (= **duoti ženklą; pyptelėti, žybtelėti**)

markeris (= **žymiklis, spalviklis**)

marketingas (= **rinkodara; rinkotyra; prekyba**)

marketinginis, -ė (= **rinkodaros; rinkotyros**)

marketmeikeris, -ė (= **rinkodarininkas, -ė**)

mass media (= **žiniasklaida**)

matmenys: trys ant (prie) keturių (= **trys iš keturių, trys su keturiais, trys ir keturi**)

matomai: *I teismo posėdį jis matomai* (= **matyt, turbūt, galbūt**) *neatvyks.*

mažareikšmiškas (= **mažareikšmis**) nusikaltimas

mažiau dviejų kartų (= **mažiau kaip (negu, nei) du kartus**)

menedžeris, -ė (= **vadybininkas, -ė**)

menedžmentas (= **vadyba; valdymas**)

metų bėgyje, eigoje, laikotarpyje, laike (= **per metus**)

minimalus (= **minimalusis**) darbo užmokestis

minoritetas (= **mažuma**)

mobilus (= **mobilusis**) ryšys, telefonas

moderatorius, -ė (= **vedėjas, -a, vadovas, -ė; pirmininkas, -ė**)

moderuoti (= **vesti, vadovauti; pirmininkauti**)

mokestinės (= **mokesčių**) lengvatos

mokestiniai įstatymai (= **mokesčių įstatymai, įstatymai dėl mokesčių**)

moralinės (= **moralės**) normos

morgas (= **lavoninė**)

motininė (= **pirminė, pagrindinė**) įmonė, gamykla, kompanija

naujai (= **iš naujo, neseniai**) sudaryta komisija

neapmokamos (= **nemokamos**) atostogos

neblaivame stovyje (= **girtas, neblaivus**)

neblaivioje būklėje (= **girtas, neblaivus**)
 nedarbingumo biuletenis (= **nedarbingumo pažymėjimas**)
 nejudama nuosavybė (= **nekilnojamasis turtas**)
 nekuris, -i (= **šioks, -ia toks, -ia; tam tikras, -a**)
 nelaimių kiekis (= **skaičius**)
 nepertraukiamas (= **nepertraukiamasis**) darbo stažas
 Nepriklausomybės atstatymas (= **atkūrimas**)
 neraminti (= **kelti nerimą**). *Neraminti* tinka vartoti reikšme *guosti, malšinti*, pvz.: *Jo paguodos žodžiai manęs neramina.*
 nesavalaikiai (= **ne laiku, pavėluotai, per vėlai**)
 nesavalaikis, -ė (= **suvėluotas, -a, pavėluotas, -a**)
 nesigaudyti finansuose (= **neišmanyti finansų, neišmanyti apie finansus**)
 nešti atsakomybę (= **atsakyti, būti atsakingam, -ai**)
 netinkamoje būklėje (= **netinka, netinkamas, netinkamos būklės**)
 neužilgo (= **netrukus, greitai, tuoj(au) pat, tučtuojau**)
 nežiūrint į tai (= **nepaisant to**)
 nonsensas (= **nesąmonė; niekai**)
 nonstop (= **nepertraukiamas, -a; be sustojimų**)
 normoje: viskas normoj (= **normalu, gerai**), kraujospūdis normoj (= **normalus, geras**)
 nuėmimas nuo darbo (= **nušalinimas nuo darbo; pašalinimas iš darbo**)
 nuimti (= **panaikinti**) nuobaudą, draudimą, sankcijas, muitus
 nuimti stipendiją (= **nubraukti stipendiją, nemokėti stipendijos**)
 nuimti nuo įskaitos (= **išbraukti, išrašyti iš įskaitos**)
 nuimti nuo pareigų (= **atleisti (pašalinti) iš pareigų, nušalinti nuo pareigų**)
 nukreipiantys (= **nukreipiamieji**) kelio ženklai
 nukreipimas (= **siuntimas**) į komisiją, į darbą
 nukreipti (= **nusiųsti, perduoti**) dokumentus
 nuosavybėje: *Šis pastatas yra bendrovės nuosavybėje* (= **bendrovės nuosavybė, priklauso bendrovei**).
 nusikalsti eilinį kartą (= **dar kartą, (kaž)kelintą kartą**)
 nusikalsti prieš įstatymus (= **pažeisti įstatymus, nusizengti įstatymams**)
 nusikalsti prieš visuomenę (= **visuomenei**)
 nusikaltėliškas (= **nusikalstamas**) veiksmas

nusikaltimai ekonomikai, finansams (= **ekonominiai, finansiniai nusikaltimai**)

nusikaltimai informatikai (= **nusikaltimai, susiję su informatika**)

nusikaltimai prieš ekonomiką, finansus (= **ekonominiai, finansiniai nusikaltimai**)

nusikaltimas prieš pilietį (= **nusikaltimas piliečiui**)

nusikaltimų didėja (= **daugėja**)

nusikaltimų perspėjimas (= **užkardymas, prevencija**)

nusižengti prieš įstatymą (= **įstatymui**)

nutarimai lieka galioje (= **galioja, tebeturi galią**)

nutekinti (= **perduoti, paskleisti, išplatinti**) informaciją

observeris, -ė (= **stebėtojas, -a**)

observuoti (= **stebėti; sekti**)

ofisas (= **įstaiga, būstinė, biuras, kontora, raštinė, skyrius**)

ofšorinis, -ė (= **lengvatinis, -ė; neapmokestinamas, -a**), pvz.: lengvatinė sutartis, neapmokestinamoji kompanija, neapmokestinamos prekės

orientaciniai (= **apytikriai, maždaug**)

o taip pat (= **taip pat**)

padaryti nuskaitymus (= **nuskaityti**)

padidinta (= **padidėjusi, didesnė**) atsakomybė, paklausa

padidintas (= **padidėjęs**) pavojus

paieškomas, -a (= **ieškomas, -a**) pilietis, -ė

pagalba: *Konfliktas išspręstas politinių priemonių pagalba* (= **politinėmis priemonėmis**). *Tik visuomenės pagalba* (= *su visuomenės pagalba, visuomenei padedant*) galima užkirsti kelią nusikaltimams.

pagrinde (= **paprastai, daugiausia, dažniausiai, iš pagrindų, iš esmės**)

pakankamai (= **gana, labai**) aktualus, svarbus, argumentuotas klausimas

pakelti (= **peržiūrėti, patikrinti**) bylą, duomenis, dokumentus

pakelti (= **iškelti**) vėliavą

paliudijimas (= **liudijimas**)

pandusas (= **nuovaža, nuožulna**)

papkė (= **aplankas, aplankalas, segtuvas**)

parėdymas (= **nurodymas; potvarkis**)

pareiga prieš ką (= **kam**)

pareigybinis (= **pareiginis**) atlyginimas
 pareigose: *Jis neilgai dirbo atsakingose pareigose* (= **ėjo atsakingas pareigas, turėjo atsakingas pareigas**)
 pareigų pildymas (= **atlikimas**)
 parkingas (= (**automobilių**) aikštelė)
 parkomas (= **bilietų automatas**)
 parkuoti (= **statyti (automobilį)**)
 parlamentinė (= **parlamento**) komisija, teisė
 parolis (= **slaptažodis**)
 pasėkoje: To pasėkoje (= **Dėl to, Todėl**) įvyko avarija.
 pasiaukojantis (= **pasiaukojamas**) darbas
 pasimesti (= **sutrikti, nežinoti, kaip elgtis**) tam tikroje situacijoje
 paskaičiavimas (= **apskaičiavimas; skaičiavimas**)
 paskaičiuoti (= **apskaičiuoti, suskaičiuoti**). Vartojamas reikšme *šiek tiek skaičiuoti*
 paso daviniai (= **duomenys**)
 pastebėti: *Tenka pastebėti* (= **Reikia pasakyti, pabrėžti, atkreipti dėmesį**), *kad ataskaitoje yra ir daugiau trūkumų*.
 pastovi (= **nuolatinė**) kontrolė, priežiūra, gyvenamoji vieta
 pastoviai (= **nuolat, be perstojo**) kontroliuoti, stebėti, dalyvauti
 pastoviai veikiančios (= **nuolat veikiančios, nuolatinės**) komisijos
 pastūmėti nusikaltimui (= **pastūmėti į nusikaltimą, pastūmėti nusi- kalsti**)
 pašvęsti (= **skirti, aukoti**) gyvenimą
 (pa)talpinti – vartojama reikšme *padaryti, kad tilptų*; nevartoti įrašymo, išspausdinimo, uždarymo, apgyvendinimo ar pan. reikšmėmis: pa- talpinti (= **uždaryti**) į areštinę, patalpinti (= **apgyvendinti**) globos namuose, patalpinti (= **išspausdinti**) straipsnį laikraštyje
 pateikti (= **pareikšti**) kaltinimą
 pavaldume: *Anksčiau departamentas buvo ministerijos pavaldume* (= **pavaldus ministerijai**).
 peidžeris (= **pranešimų gaviklis**)
 pensijinis (= **pensinis, pensijos**) amžius
 perspėjamieji (= **įspėjamieji**) kelio ženklai
 perspėjamosios (= **profilaktinės, profilaktikos**) priemonės
 perspėti nusikaltimą (**užkardyti nusikaltimą; užkirsti kelią nusikal- timui, neleisti atsirasti nusikaltimui**)

pervesti (= **perkelti**) į kitą darbą, kitas pareigas
 pervežimo (= **vežimo**) sutartis
 pilnai (= **visiškai, viską**) prisipažino
 pilnateisis, -ė (= **visateisis, -ė**)
 pilnavertis, -ė (= **visavertis, -ė**)
 pilni (= **išsamūs, visi**) duomenys
 pilnumoje: *Nusikaltimas pilnumoje* (= **visai, visiškai, galutinai**) įrodytas.
 pilnutinai (= **visiškai, iki galo, galutinai**) parengtas įstatymas
 piniginės lėšos (= **pinigai, lėšos**)
 pirmo būtinumo (= **būtiniausias**) priemonės
 pirmo reikalingumo (= **būtiniausias, reikalingiausias**) prekės
 pirmos (= **pirmosios**) instancijos teismas
 posėdžio, susirinkimo dienotvarkė (= **darbotvarkė**)
 poveikyje: *Kilusios krizė poveikyje* (= **Dėl kilusios krizės**) prekių eks-
 portas sumažėjo.
 prabalsuoti (= **balsuoti, nubalsuoti, pabalsuoti**)
 praeiti (= **pereiti**) techninę apžiūrą, medicininį patikrinimą, konkursą;
 laimėti konkursą
 prailgintojas (= **ilgintuvas**)
 praklausti (= **perklausti, išklausti**) įrašą
 praktiniai užsiėmimai (= **pratybos, seminarai**)
 pravažiuoti (= **nuvažiuoti, važiuoti**) 100 km
 praveisti (= **vesti**) paskaitą, pratybas
 praveisti identifikaciją (= **identifikuoti**)
 praveisti (= **organizuoti, surengti, vesti**) derybas, konferenciją, susirin-
 kimą
 praveisti konsultaciją, atestaciją, ekspertizę (= **konsultuoti, atestuoti, at-
 likti ekspertizę**)
 praveisti (= **pervesti**) lėšas, pinigus
 preiskurantas (= **kainoraštis; kainynas**)
 preliminarinis (= **preliminarus**) svarstymas
 presa (= **spauda**)
 presatašė (= **spaudos atstovas, -ė, spaudos atašė**)
 prescentras (= **spaudos centras**)
 preskonferencija (= **spaudos konferencija**)
 priduoti apsaugai (= **perduoti saugoti**)
 priduoti (= **pateikti, atiduoti, įteikti**) dokumentus

prieiti išvados (= **išvadą, prie išvados**)
 prie kokių aplinkybių (= **kokiomis aplinkybėmis**)
 prie ko: prie ko čia aš (= **kuo aš čia dėtas, -a, kam čia mane painioji**)
 prie uždary durų: *Posėdis vyko prie uždary durų* (= **Posėdis buvo uždaras. Posėdis vyko už uždary durų**).
 priešalkoholinis gydymas (= **gydymas nuo alkoholio**)
 priešieškininis (= **priešieškinio**) pareiškimas
 priešintis prieš smurtą (= **smurtui**)
 prieš įstatymą (= **įstatymui, pagal įstatymą**) visi lygūs
 priešįstatymiški (= **neteisėti**) veiksmai
 priešparodymas (= **priešingas parodymas**)
 priešpastatyti (= **supriešinti**)
 priešrinkiminė (= **rinkimų**) agitacija, kampanija, kova
 priežiūrinė (= **priežiūros**) instancija, tvarka
 priežiūrinis (= **priežiūros**) skundas
 priimti dėmesin (= **atsižvelgti į, turėti galvoje (omenyje)**)
 priimti už pagrindą (= **kaip pagrindą, pagrindu**)
 priimtos atitinkamos priemonės (= **imtasi atitinkamų priemonių**)
 prijungti (= **pridėti (prie bylos), įsegti (įdėti) į bylą**)
 principe (= **iš principo, iš esmės**)
 printeris (= **spausdintuvas**)
 printinti (= **spausdinti**)
 pririšti: *Litas pririštas prie euro* (= **susietas su euru**).
 prisilaikyti (= **laikytis**) įstatymų, nutarimų, reikalavimų, taisyklių
 probacija (= **lygtinė pataisa**)
 problematiškas (= **problemiškas, probleminis**) klausimas
 problematiškumas (= **problemiškumas**)
 prokurorinis, -ė (= **prokuroro**) darbas, priežiūra
 pulti ant ko (= **pulti ką**)

radioaktyvios (= **radioaktyviosios**) atliekos, medžiagos
 rajono, miesto ribose (= **rajone, mieste**)
 rastis (= **būti**) nusikaltimo vietoje
 regimai (= **matyt, tikriausiai, turbūt**)
 reikalas tame: *Reikalas tame* (= **tas, toks**), kad jam trūksta darbo patirties.
 reikalinga (= **reikia, būtina**) apklausti, numatyti, išsiaiškinti

rejestras (= **registas**)

rezervistas, -ė (= **atsarginis**, -ė)

rezultate: *Tokio apsileidimo rezultate* (= **Dėl tokio apsileidimo**) *įvyko nelaimė*.

rinkiminė (= **rinkimų**) apylinkė, biuletenis, komisija

sąlyginai (= **sąlygiškai**) susitarti

sąlytyje su (= **susijęs**)

sąryšyje su: *Sąryšyje su minėjimu* (= **Ryšium su minėjimu, Dėl minėjimo**) *paskaitų nebus*.

satelitas (= **palydovas**)

savalaikiai (= **laiku, kai reikėjo**)

savavaldžiavimas (= **savavaliavimas, savivalė**)

savistoviai (= **savarankiškai**)

savistovus, -i (= **savarankiškas, -a, nepriklausomas, -a**)

savivaliavimas (= **savavaliavimas**)

savo kompetencijos ribose (= **pagal savo kompetenciją**)

savo laiku (= **anksčiau, kitados, kadaise**)

seivinti (= **įrašyti, išsaugoti**)

sekantis (= **kitas**) klausimas

skaityti: *Nutarimą reikia skaityti* (= **laikyti, pripažinti**) *netekusiu galios*.

Skaitoma (= **Manoma**), *kad jis geras šios srities specialistas*.

skundas ant kaimyno (= **skundas, kuriuo kaltinamas kaimynas**)

skundas apie valdininko elgesį (= **dėl valdininko elgesio**)

skųstis ant kaimyno (= **skųsti kaimyną, skųstis kaimynu**)

slapta (= **slaptoji**) tarnyba

smulkus (= **nedidelis**) chuliganizmas

smulkus (= **smulkusis**) verslas, verslininkas, -ė

sociopsichologinės (= **socialinės psichologinės**) teorijos

spalvoti (= **spalvotieji**) metalai

specialios (= **specialiosios**) priemonės, tarnybos

spikeris, -ė (= **(parlamento) pirmininkas, -ė**)

sponsorauti (= **remti, padėti**)

sponsorystė, sponsoravimas (= **rėmimas; parama; labdara, mecenavimas**)

sponsorius, -ė (= **rėmėjas, -a; šelpėjas, -a; mecenatas, -ė**)

sprogstantis (= **sprogstamasis**) įtaisas

srityje: *Kaktos srityje* (= **Kaktoje**) padaryta žaizda.

statistiniai daviniai (= **statistikos duomenys**)

statyti (= **kelti**) sąlygas, reikalavimus

statuse: *Jis dirba naujame statuse* (= **Jis įgijo naują statusą. Jo statusas yra naujas**)

stebėti: *Kol kas tokie trūkumai stebimi* (= **tokių trūkumų pasitaiko, yra, būna**) visuose departamento skyriuose.

steipleris (= **segiklis**)

stovyje: *Parduodamas automobilis gerame stovyje* (= **geras, geros būklės automobilis**).

su: *Nubausti 8 m. laisvės atėmimo bausme su turto konfiskavimu* (= **ir konfiskuoti turtą, konfiskuojant turtą**).

sudėtyje: *Tokioje sudėtyje* (= **Tokios sudėties, Tokia**) parlamento komisija negalės dirbti.

sulėtinta (= **sulėtėjusi**) žmogaus reakcija

sumarinis (= **supaprastintas(is)**) procesas

sumai: *Padarytas nuostolis 2000 litų sumai* (= **2000 litų nuostolis**).

sumoje: *Patvirtino sąmatą 1000 Lt sumoje* (= **1000 Lt sąmatą**). Bendroje sumoje (= **Iš viso**) turime 3000 Lt.

susišaukti: *Kai kurios kalbėtojų mintys susišaukia* (= **siejasi, susijusios, turi ryšį**).

sustatyti (= **parašyti, surašyti**) protokolą

sutelkti dėmesį naujam įstatymui (= **į naują įstatymą**)

sutinkamai su įstatymu (= **pagal įstatymą, remiantis ar remdamasis, -si įstatymu, vadovaujantis ar vadovaudamasis, -si įstatymu**)

sutinkami, -os (= **randami, -os, pastebėti, -os, rasti, -os**) trūkumai, klaidos

suvesti (= **apibendrinti, aptarti, susumuoti**) rezultatus

šeimyninė (= **šeiminė**) padėtis

šiai dienai (= **iki šios dienos, šią dieną, tuo tarpu**)

šiandien dienai (= **šiandien, iki šios dienos, (iki) dabar, šiuo metu**)

šiuo pažymima (= **pažymima**)

šlagbaumas (= **užkardas**)

taikomoji (= **taikinamoji**) stadija

taikomosios (= **taikinamosios**) procedūros

taip kad (= **tad, taigi, todėl**)

taipogi (= **taip pat**)

taip vadinamas, -a (= **vadinamasis, -oji**)

tame: *Bėda tame* (= **ta, tai**), *kad įstatymas vis dar nepriimtas*.

tame tarpe, tame skaičiuje (= **tarp jų, iš jų**)

tamprūs (= **artimi, glaudūs, draugiški**) ryšiai

ta prasme (= **todėl, dėl to**)

tarpininkaujantysis, -čioji (= **tarpininkas, -ė**)

tarp kitko (= **beje**)

technikinė (= **techninė**) apžiūra

techninė charakteristika (= **techniniai duomenys**)

techninė, technikinė dokumentacija (= **techniniai dokumentai**)

techniniai daviniai (= **duomenys**)

techninis aptarnavimas (= **techninė priežiūra**)

techninis automobilio stovis (= **techninė automobilio būklė**)

teisinė (= **teisės**) literatūra

teisinė (= **teisės**) norma

teisingas (= **tinkamas**) išteklių, lėšų panaudojimas

teisinis (= **teisės**) terminas

teisių atstatymas (= **grąžinimas, reabilitacija**)

teisminė (= **teismo**) ekspertizė

teisminė (= **teismo**) medicina, psichiatrija

teisminė (= **teismo**) praktika

teisminė (= **teismų**) sistema

teismo eigoje (= **metu**)

telefoniniai pokalbiai (= **pokalbiai telefonu**)

teritorialinis (= **teritorinis, teritorijos**) skirstymas

teroristinis (= **teroro**) aktas

tikrumoje: *Tikrumoje* (= **Iš tikrųjų, Iš tikro, Iš tiesų, Tikrai**) *jis nieko nežinojo*.

tikslu sutaikyti, sutaupyti (= **norėdamas, -a sutaikyti, sutaupyti; kad sutaikytų; kad sutaupytų**)

tyrimų parodymai (= **duomenys**)

to įtakoje, to pasėkoje (= **dėl to, todėl**)

toneris (= **dažomieji milteliai, dažiklis**)

transporto judėjimas (= **eismas**)

tuo pačiu: *Peilis yra nusikaltimo įrankis ir tuo pačiu* (= **kartu, taip pat, drauge ir, ir**) *daiktinis įrodymas*.

turėti dėmesyje (= **(at)kreipti dėmesį į, nepamiršti, turėti galvoje (omenyje)**)

tvarkoje, viskas tvarkoje (= **tvarka, viskas gerai, puiku**)

uždaryti (= **baigti, užbaigti**) nedarbingumo pažymėjimą
uždėti areštą asmeniui, turtui, sąskaitai (= **areštuoti asmenį, turtą, sąskaitą**)

uždėti (= **skirti**) baudą, globą

uždėti mokestį (= **apmokestinti, skirti mokestį**)

uždėti muitą (= **apmuitinti, skirti muitą**)

uždėti (= **užrašyti**) rezoliuciją

užimti (= **eiti**) pareigas

užklausimas (= **paklausimas**)

užmanymas (= **idėja, mintis**)

užsidėti atsakomybę (= **prisiimti atsakomybę, imtis atsakomybės**)

užsiėmimų (= **paskaitų**) tvarkaraštis

užsipilti (= **pri(si)pilti, į(si)pilti**) benzino

užskaityti (= **įskaityti, įskaičiuoti**)

užslaptinta (= **slapta, įslaptinta**) informacija

vada – nevertoti reikšme *priežastis, dingstis, pamatas, pretekstas*: Yra *vada* (= **dingstis**) kelti bylą.

vadovaujantis (= **vadovaujamas**) darbas

vairuotojo teisės (= **pažymėjimas**)

valstybės atstatymas (= **atkūrimas**)

valstybinė (= **valstybės**) siena

valstybiniai organai (= **valstybės įstaigos, institucijos**)

valstybiniai (= **valstybės**) simboliai

valstybinis (= **valstybės**) sekretorius, -ė, tarnautojas, -a

valstybinis (= **valstybės**) perversmas

variante, variantuose: *Apsvarstykite tolesnius veiksmus įvairiuose variantuose* (= **įvairiais variantais, įvairius veiksmų variantus**)

variklio kapotas (= **antvožas, dangtis; gaubtas**)

vaučeris (= **vertybinis popierius; kelialapis; kelionės čekis**)

veikiantys (= **galiojantys**) įstatymai

vertinti šešiams balams (= **šešiais balais**)

vėlgi (= **vėl, ir vėl, irgi, taip pat**)

vesti griežtą kontrolę (= **griežtai kontroliuoti**)

vesti (= **tvarkyti**) įskaitą
videoįrašas (= **vaizdo įrašas**)
videojuosta (= **vaizdajuostė**)
vidutinytis (= **vidutinis**) verslas, verslininkas
vieninga (= **bendra**) Europos Sąjungos valiuta
vieninga (= **vienoda, ta pati**) nuomonė
vieningi (= **vienodi**) mokesčiai
vieningos (= **vienodos (tokios pačios)**) teisės
vienmandatinė (= **vienmandatė**) apygarda
vienok (= **tačiau, vis dėlto**)
viešas (= **viešasis**) administravimas
vieši (= **viešieji**) darbai, interesai, ryšiai
vieta stovėjimui (= **stovėjimo vieta, vieta stovėti**)
vietoj to (= **užuot**)
vykdančioji (= **vykdomoji**) valdžia
vykdyti (= **atlikti, eiti**) pareigas
virš pusės faktų (= **daugiau kaip (nei, negu) pusė faktų**)
visaapimanti (= **visuotinė**) kontrolė
viso: *Viso* (= **Iš viso**) gavau 200 Lt pelno.
visumoje: *Visumoje* (= **Apskritai; Iš viso; Išvis**) tokių viešosios tvarkos pažeidimų dar gana daug.

zipuoti (= **pakuoti, spausti**) duomenis
žemai apmokamas (= **mažai mokamas**) darbas
žemas (= **mažas, nedidelis**) avaringumas
žemesnės (= **žemesniosios**) instancijos teismas
žiniai: *Siunčiame jūsų žiniai* (= **jums susipažinti, vykdyti**) raštą.
žinioje: *Byla yra teisėjo V. A. žinioje* (= **Bylą nagrinėja (turi, tiria) teisėjas V. A. Byla paskirta teisėjui V. A.**), bet vartojama priklausymo reikšmė, pvz.: *Byla yra Generalinės prokuratūros žinioje. Bendrovė yra valstybės žinioje.*

žinomai (= **akivaizdžiai, sąmoningai**) neteisingi duomenys
žinoti (= **išmanyti, suprasti**) įstatymus
žinoti (= **mokėti**) kalbą
žinoti padėtį (= **būti susipažinusiui, -iai su padėtimi**)
žmogiškieji ištekliai (= **žmonių ištekliai, žmonės**)
žulikas (= **sukčius, vagišius**)

ĮSIDĖMĖKITE IR IŠVENGSITE DAŽNAI DAROMŲ KLAIDŲ

Moterims pagal pareigas, profesijas, teisinį statusą, rangus, titulus, mokslo laipsnius, pedagoginius vardus, kvalifikacinius laipsnius ir pan. pavadinti vartojami moteriškosios, o ne vyriškosios giminės daiktavardžiai: *Nepriklausomybės Akto* **signatarė** (ne *signataras*) *Kazimiera Prunskienė*, **profesorė** (ne *profesorius*) *Viktorija Daujotytė*, **notarė** (ne *notaras*) *Jūratė Mockuvienė*.

Kalbant apibendrintai, t. y. abiejų lyčių asmenų pareigoms, profesijoms ir pan. įvardyti, vartojami vyriškosios giminės daiktavardžiai: *Vyks universiteto* **rektorius** rinkimai. *Skelbiamas konkursas eiti Teisės departamento vadovo* pareigas. *Firmai reikalingas reklamos vadybininkas*.

Sudėtiniuose pavadinimuose ir terminuose vartojamos įvardžiuotinės būdvardžių, kelintinių skaitvardžių ir dalyvių formos: **atviroji** (ne *atvira*) *vagyستė*, **Aukščiausiasis** (ne *Aukščiausias*) *Teismas*, **viešasis** (ne *viešas*) *administravimas*, *Vasario 16-osios* (ne *16-os*) *Nepriklausomybės Aktas*, **trečioji** (ne *trečia*) *policijos nuovada*, **Baudžiamojo** (ne *Baudžiamo*) *proceso kodeksas*, **kaltinamoji** (ne *kaltinama*) *išvada*.

Tiek su daugiskaitiniais (vienaskaitos neturinčiais), tiek su daugiskaitiškai vartojamais daiktavardžiais bendrinėje kalboje teiktinos daiginių skaitvardžių *vieneri*, *-ios*, *dveji*, *-os*, ..., *devyneri*, *-ios* ir įvardžio *abeji*, *-os* formos: **trejos** (ne *trys*) *derybos*, **abejos** (ne *abi*) *pratybos*, **dveji** (ne *du*) *nakvynės namai*.

Mėnesio dienai nusakyti turi būti vartojamos kelintinių skaitvardžių ir įvardžio *kelintas*, *-a* moteriškosios giminės formos: *Kovo* **vienuoliktoji** (ne *vienuolikto*) *buvo atkurta Lietuvos Nepriklausomybė*. *Sausio pirmą* (ne *pirmo*) *prasideda nauji metai*. **Kelinta** (ne *Kelinto*) *šiandien?*

Abstrakčiųjų veiksmažodinių daiktavardžių, turinčių priesagas *-imas* ir *-ymas*, naudininkas netinka tikslui su paskirties atspalviu reikšti: *J. N panaudojo šiuos dokumentus pagrobto dyzelinio kuro realizavimui (= pagrobtam dyzeliniam kurui realizuoti). Svarstymui (= Svarstyti) pateiktas naujas įstatymo projektas. Tėvai neuždirba pinigų mažamečių vaikų išlaikymui (= mažamečiams vaikams išlaikyti).*

Nusakant daikto dalį ar neapibrėžtą daiktų kiekį, o ne visumą, vartojami kilmininko, o ne vardininko ar galininko linksnių žodžiai: *Yra įvairių nuomonių* (ne įvairios nuomonės) *dėl siūlomų įstatymo pataisų. Ant striukės rasta L. A. kraujo* (ne rastas L. A. kraujas). *Atsirado keblumų* (ne keblumai) *taikant šį įstatymą. Vyriausioji rinkimų komisija gavo skundų* (ne skundus) *dėl rinkėjų balsų pirkimo. Tokių kalbų* (ne Tokias kalbas) *girdime dažnai.*

Asmeniniuose sakiniuose to paties veikėjo šalutiniam veiksmui reikšti vartojamos pusdalyvio ir veikiamosios rūšies būtojo laiko dalyvio formos, o ne padalyvis.

Kai šalutinis ir pagrindinis veiksmai vyksta lygiagrečiai, šalutinis veiksmas reiškiamas pusdalyviu: *Klausydamis* (ne Klausant) *telefono pokalbių įrašų, komisijos nariai priėjo prie tokios išvados. Įtariamasis su advokatu dėl teisinės gynybos susitaria pasirašydamis* (ne pasirašant) *sutartį. Teismas, nagrinėdamas* (ne nagrinėjant) *bylą, privalo tiesiogiai ištirti byloje esančius įrodymus.*

Kai šalutinis veiksmas vyksta anksčiau, o pagrindinis vėliau, vartojamas dalyvis: *Palyginę* (ne Palyginus) *liudytojų parodymus, matome akivaizdžių prieštaravimų. Išlaužę* (ne Išlaužus) *parduotuvės duris, vagys išnešė įvairių aukso dirbinių. Susitikę* (ne Susitikus) *su departamento vadovais, verslininkai išdėstė savo reikalavimus.*

Asmeniniuose sakiniuose padalyvio formos vartojamos tada, kai šalutinį veiksmą atlieka kitas veikėjas: *Skelbiant balsavimo rezultatus, dalis tarybos narių išėjo iš salės. Pareigūnams durant* *kratą įmonėje, įstaigoje ar organizacijoje, turi dalyvauti tos įmonės, įstaigos ar organizacijos atstovas.*

Beasmeniuose sakiniuose vartojamos padalyvio formos: **Nustatant** žemės ūkio produktų supirkimo kainas, **atsižvelgta** į žemdirbių pageidavimus. **Atsižvelgiant** į susidariusią padėtį, imtasi skubių saugumo priemonių. **Sprendžiant** užimtumo problemas, konsultuojamasi su darbdavių organizacijomis ir vietos savivaldos institucijomis.

Daiktavardžiai su priesaga -istas, -ė bendrinėje kalboje nevartotini, jeigu yra tokią pačią reikšmę turinčių žodžių, padarytų su lietuviška priesaga: **kontrabandininkas** (ne kontrabandistas), **finansininkas** (ne finansistas), **monopolininkas** (ne monopolistas).

Lietuvių kalbos veiksmažodžiai neturi priešdėlio da-: **parašyti iki galo**, **baigti rašyti**, **prirašyti** (vietoje darrašyti); **pabaigti**, **užbaigti**, **baigti** (vietoje dabaigti), **atvažiuoti į centrą**, **privažiuoti prie centro**, **įvažiuoti į centrą**, **(nu)važiuoti į centrą** (vietoje davaşiuoti).

Įvardžiai irrieveiksmai bendrinėje kalboje vartojami be dalelytės tai: **kąžkoks**, **kąžin koks** (ne kąžkoks tai); **kas** (ne kas tai); **kąžkada**, **kąžin kada** (ne kąžkada tai); **kąžkur**, **kąžin kur** (ne kąžkur tai).

Į ką nors kreipiantis ar ko nors prašant, vartojami žodžių junginiai: **prašom paaiškinti**, **prašome paaiškinti**, **prašau paaiškinti**, **prašųčiau paaiškinti** (o ne paaiškinkite, prašau)

DIDŽIŲJŲ RAIDŽIŲ RAŠYMAS ĮVAIRIŲ ĮSTAIGŲ, VALDYMO INSTITUCIJŲ, DOKUMENTŲ PAVADINIMUOSE

Įstaigų, įmonių ir organizacijų pavadinimų, susidedančių iš dviejų ar daugiau bendrinės reikšmės žodžių, tik pirmasis žodis rašomas didžiąja raide, pvz.: *Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba, Tarptautinis valiutos fondas, Nacionalinė mokėjimo agentūra, Valstybės sienos apsaugos tarnyba, Kultūros vertybių apsaugos departamentas, Socialinio draudimo fondas, Pasienio policijos departamentas, Valstybinė darbo inspekcija, Tėvynės sąjunga.*

Kai oficialus įstaigos, įmonės, organizacijos pavadinimas, susidedantis iš dviejų ar daugiau žodžių, prasideda geografiniu (valstybės, miesto, kaimo ir pan.) ar įžymaus asmens vardu, tai didžiąja raide pradedamas tik tikrinis žodis, o žodis, einantis po to tikrinio vardo, kaip ir toliau einantys bendriniai žodžiai, rašomas mažąja raide, pvz.: *Lietuvos apeliacinis teismas, Lietuvos darbo birža, Vilniaus 1-asis notarų biuras, Anykščių rajono apylinkės teismas, Širvintų rajono apylinkės prokuratūra, Kauno miesto vyriausiasis policijos komisariatas, Mykolo Romerio universitetas, Vilniaus universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuvos mokslų akademija, Lietuvos rašytojų sąjunga, Lietuvos socialdemokratų partija.*

Atkreipiame dėmesį, kad tų Lietuvos institucijų (visų pirma ministerijų) pavadinimai, kurie turi žodžius *Lietuvos Respublikos*, rašomi taip: didžiosiomis raidėmis rašoma tik *Lietuvos Respublikos*, o po to einantys visi žodžiai pradedami mažosiomis raidėmis, pvz.: *Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija.*

Aukščiausiųjų valstybinės valdžios įstaigų pavadinimų visi žodžiai rašomi didžiosiomis raidėmis, pvz.: *Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Didžiosios Britanijos Lordų Rūmai, Islandijos Altingas*.

Taip pat didžiosiomis raidėmis rašomi aukščiausiųjų tarptautinių organizacijų ir vyriausiųjų institucijų pavadinimų visi žodžiai, pvz.: *Jungtinės Tautos (Suvienytųjų Tautų Organizacija), Generalinė Asamblėja, Saugumo Taryba, Europos Žmogaus Teisių Teismas, Europos Sąjunga, Europos Sąjungos Taryba, Europos Parlamentas, Europos Komisija, Europos Ministrų Taryba, Šiaurės Taryba*.

Sudėtiniame pavadinime esantis kitas oficialus pavadinimas, t. y. pirmojo padalinys, pradedamas didžiąja raide, pvz.: *Mykolo Romerio universiteto Teisės fakulteto Konstitucinės teisės katedra, Teisingumo ministerijos Teismų departamentas, Lietuvos kriminalinės policijos biuro Organizuotų nusikaltimų tyrimo tarnyba, Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetas, Seimo Kaimo reikalų komitetas, Seimo Socialdemokratinės koalicijos frakcija*.

Jeigu įstaiga, įmonė ar organizacija turi simbolinį pavadinimą, rašomą kabutėse, didžiąja raide rašomas tik šis pavadinimas. Kai pastarasis susideda iš dviejų ar daugiau žodžių, didžiąja raide rašomas tik to pavadinimo pirmasis žodis, pvz.: *saugos tarnyba „Kvintencija“, uždaroji akcinė bendrovė „Neris“, kino teatras „Skalvija“, ne pelno įmonė „Medis“, berniukų choras „Ąžuoliukas“, uždaroji akcinė bendrovė „Miesto statyba“, aviakompanija „Lietuvos avialinijos“, valstybės įmonė „Visagino statybininkai“*. Prieš simbolinį pavadinimą einantys žodžiai gali būti trumpinami, pvz.: *UAB „Vilniaus energija“, AB „Kometa“, VĮ „Visagino statybininkai“*.

Kartais prieš simbolinį pavadinimą būna kitas išskirtinės reikšmės pavadinimas, kuriuo apibūdinamos įstaigos, įmonės ar organizacijos funkcijos bei ypatybės. Jis turi būti pradedamas didžiąja raide, pvz.: *Antiteroristinių operacijų rinktinė „Aras“, Motorizuotoji pėstininkų brigada „Geležinis vilkas“*.

Sutrumpinti oficialūs įstaigų, įmonių ir organizacijų pavadinimai rašomi kaip atitinkami nesutrumpinti, t. y. didžiąja raide rašomas tik pirmasis žodis, pvz.:

Lietuvos apeliacinis teismas – Apeliacinis teismas,
Lietuvos mokslų akademija – Mokslų akademija,
Kauno technologijos universitetas – Technologijos universitetas,
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija – Teisingumo ministerija,
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija – Aplinkos ministerija,
Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra – Generalinė prokuratūra,

išskyrus tuos pavadinimus, kurių visi žodžiai buvo pradedami didžiosiomis raidėmis, pvz.:

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas – Konstitucinis Teismas,
Lietuvos Aukščiausiasis Teismas – Aukščiausiasis Teismas,
Lietuvos Respublikos Seimas – Seimas,
Lietuvos Respublikos Vyriausybė – Vyriausybė.

P a s t a b a . Negalima taip trumpinti oficialių įstaigų pavadinimų, pvz.: *Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija – LR Teisingumo ministerija* (trumpinama *Teisingumo ministerija*), *Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos – PD prie VRM* (trumpinama *Policijos departamentas*), *Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos – MD prie LR FM* (trumpinama *Muitinės departamentas*).

Įsidėmėtina, kad neoficialiai vartojami įstaigų, įmonių ir organizacijų pavadinimai yra bendriniai ir rašomi mažąja raide, pvz.: *Nutarimas išsiuntinėtams visiems apylinkės teismams ir policijos komisariatams. Vilniuje statoma nauja klinikinė ligoninė. Pakoregavus Aukštojo mokslo įstatymą, universitetai galės priimti daugiau studentų.*

Masiškai paplitusių padalinių (pvz.: buhalterijų, kasų, raštinių, įstaigų bibliotekų, kabinetų, laboratorijų, cechų ir pan.) pavadinimai paprastai yra bendriniai ir rašomi mažąja raide, pvz.: *Teisingumo ministerijos*

kanceliarija, Kauno technologijos universiteto biblioteka, Muitinės departamento buhalterija, aviakompanijos „Lietuvos avialinijos“ bilietų kasa.

Taip pat mažąją raide rašomi įstaigų, įmonių, organizacijų valdymo vienetų pavadinimai, pvz.: *Vilniaus universiteto rektoratas, Mokslų akademijos prezidentas, Lietuvos banko valdyba.*

Dokumentų pavadinimai, susidedantys iš dviejų ar daugiau bendrinės reikšmės žodžių, rašomi pagal tas pačias taisykles kaip anksčiau minėti įstaigų, įmonių ir organizacijų pavadinimai, pvz.: *Administracinių teisės pažeidimų kodeksas, Valstybinės kalbos įstatymas, Valstybinių pensijų įstatymas, Baltijos tautų teisių deklaracija, Branduolinio ginklo neplatinto sutartis.*

Pavadinimai, prasidedantys žodžiais *Lietuvos Respublikos*, rašomi kaip anksčiau minėti atitinkamų institucijų pavadinimai: *Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas, Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymas, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymas.*

Ypatingos reikšmės dokumentų visi pavadinimo žodžiai rašomi didžiosiomis raidėmis, pvz.: *Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Statutas, Lietuvos Nepriklausomybės Aktas, Helsinkio Baigiamasis Aktas.*

Žodžiai *įsakymas, įsakas, nutarimas, sprendimas* ir pan. išskirtinės reikšmės neturinčiuose pavadinimuose rašomi mažąją raide, pvz.: *Vyriausybės nutarimas, vidaus reikalų ministro įsakymas, rektoriaus įsakymas, Vilniaus miesto mero sprendimas, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimas, generalinio direktoriaus potvarkis.*

Rūmų, salių, architektūros paminklų pavadinimai, susidedantys iš vieno žodžio, rašomi didžiąja raide, o susidedantys iš dviejų ar daugiau žodžių, rašomi pagal tas pačias taisykles kaip minėti įstaigų, įmonių ir organizacijų pavadinimai, pvz.: *Luvras, Ermitažas, Vilniaus ledo rūmai, Kauno sporto halė, Verkių dvaro ansamblis, Baltoji salė, Aušros vartai, Baltieji rūmai, Kongresų rūmai.*

Apdovanojimų pavadinimai irgi rašomi pagal tas pačias taisykles kaip anksčiau minėti įstaigų, įmonių ir organizacijų pavadinimai, pvz.: *Vyčio kryžiaus 1-ojo laipsnio ordinas, Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinas, Sausio 13-osios atminimo medalis, Lietuvos nacionalinė premija, Valstybinė Jono Basanavičiaus premija.*

Svarbių istorinių įvykių ir epochų, švenčių pavadinimai, susidedantys iš vieno žodžio, irgi rašomi didžiąja raide, o susidedantys iš dviejų ar daugiau žodžių, rašomi pagal tas pačias taisykles kaip minėti įstaigų, įmonių ir organizacijų pavadinimai, pvz.: *Renesansas, Vėlinės, Joninės, Žalgirio mūšis, Pirmasis pasaulinis karas, Trisdešimties metų karas, Šviečiamasis amžius, Liepos monarchija, Atgimimo epocha, Vasario 16-oji, Kovo 11-oji.*

Mažąja raide rašomi tokie epochų bei istorinių įvykių pavadinimai kaip: *akmens amžius (paleolitas), mezozojus, feodalizmas, matriarchatas.*

Taip pat mažąja raide rašomi stilių, pasaulėžiūrų, geologinės istorijos laikotarpių pavadinimai: *barokas, gotika, rokokas, renesansas, materializmas, humanizmas, paleozojus, mezozojinė era, ledynų laikotarpis (ledynmetis).*

Pareigų pavadinimai ir titulai paprastai rašomi mažąja raide, pvz.: *prezidentas, ministras pirmininkas, premjeras, ministras, rektorius, direktorius, karalius, chanas ir pan.*

Garbės ir padėkos raštų ar garbės vardų bei laipsnių pavadinimai irgi rašomi mažąja raide, pvz.: *garbės raštas, padėkos raštas, socialinių mokslų daktaras, habilituotas mokslų daktaras, profesorius, docentas, akademikas, sporto meistras.*

Žodžiai gali būti rašomi didžiąją raide stilistiniais sumetimais.

Didžiąja raide gali būti rašomi žodžiai, kuriais mandagiai, pagarbiai kreipiamasi į kitą asmenį (prašymuose, laiškuose, sveikinimuose, kvietimuose ir pan.), pvz.: *Rektoriau, Ministre Pirmininke, Pone, Jūs, Tams-ta, Bičiuli, Drauge, Brangusis.*

Didžiąja raide gali būti rašomi žodžiai, kai jų žymimoms sąvokoms teikiama išskirtinė reikšmė bei pagarba, pvz.: *Tėvynė, Nepriklausomybė, Laisvė, Viltis, Motina.*

Iš pagarbos didžiosiomis raidėmis gali būti rašomi reikšmingiausių organizacijų, visuomeninių judėjimų ir kitų panašių pavadinimų visi žodžiai, pvz.: *Lietuvos Valstybės Taryba, Baltijos Asamblėja, Didysis Vilniaus Seimas, Lietuvos Sąjūdis.*

Iš pagarbos didžiosiomis raidėmis taip pat gali būti rašomi aukščiausių pareigūnų pavadinimai, pvz.: *Lietuvos Respublikos Prezidentas, Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas, Ministras Pirmininkas.*

Prašymuose, pareiškimuose ir pan. dokumentuose didžiąja raide rašomas bet kurio pareigūno, į kurį kreipiamasi, pavadinimas, pvz.:

Mykolo Romerio universiteto Rektoriui, Viešojo administravimo fakulteto Dekanui, Filosofijos katedros Vedėjui.

BRŪKŠNELIO RAŠYMAS

Brūkšnelis rašomas tarp dviejų sintaksiškai lygiaverčių daiktavardžių, nusakančių vieno daikto, reiškinio ar ypatybės pavadinimą: *gydymo–pataisos namai, konferencija–pasitarimas, konferencija–seminaras, perdavimo–priėmimo aktas, pirkimo–pardavimo sandoris, sekretorė–administratorė, sekretorė–referentė*.

Tada, kai antrasis dėmuo aiškina ar tikslina pirmąjį, brūkšnelis tarp jų nerašomas: *ministras pirmininkas, krikščionys demokratai, politikas profesionalas, komisarė inspektorė, vairuotojas instruktorius, gydytojas ekspertas, kalbininkas terminologas, Katalikių moterų sąjunga*.

Brūkšnelis rašomas tarp dviejų sintaksiškai lygiaverčių būdvardžių: *administracinis–teritorinis suskirstymas, mokslinė–metodinė medžiaga, prekiniai–piniginiai santykiai*.

Brūkšnelis nerašomas tarp sintaksiškai nelygiaverčių būdvardžių, nevienodai susijusių su daiktavardžiu: *socialinė ekonominė programa, aukštoji neuniversitetinė mokykla, kanceliarinis administracinis stilius, profesinis techninis mokymas, psichologinis pedagoginis aspektas*.

Brūkšnelis rašomas tarp dviejų savarankiškų kaitomų to paties asmens pavardžių: *A. Vijūkas–Kojelavičius, L. Stuoka–Gucevičius, S. Kymantaitė–Čiurlionienė, V. Daugirdaitė–Sruogienė, A. Nyka–Niliūnas, V. Aleknaitė–Abramikienė*.

Brūkšnelis rašomas tarp pavardės ir slapyvardžio: *V. Mykolaitis–Putinas, G. Petkevičaitė–Bitė*.

Brūkšnelis nerašomas tarp pavardę sudarančių kaitomų ir nekaitomų žodžių: *J. Tallat Kelpša, V. Sirijos Gira*.

Tarp dviejų ar daugiau to paties asmens vardų brūkšnelis nerašomas: *Audrys Juozas Bačkis, Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, Algirdas Mykolas Brazauskas, Laima Liucija Andrikienė*.

ŽODŽIŲ KĖLIMAS

Žodžiai į kitą eilutę keliami skiemenimis: *tei-sė, pro-ce-sas, teis-mas, kar-dy-ti, ad-mi-nis-truo-ti*. Viena balsė gali būti paliekama toje pačioje eilutėje arba keliama į kitą: *i-si-tei-sė-ti, į-mo-nė, a-tas-kai-ta, a-gi-tuo-ti*. Kai susiduria dvi ar daugiau priebalsių, paskutinė būtinai keliama į kitą eilutę, o likusios gali būti paliekamos toje pačioje eilutėje arba perkeliamos į kitą: *as-pek-tas* ir *as-pe-ktas*, *cent-ras* ir *cen-tras*, *gat-vė* ir *ga-tvė*, *gink-las* ir *gin-klas*, *ob-jek-ty-vus* ir *obje-ktų-vus*.

Dvibalsiai ir mišrieji dvigarsiai, taip pat dviraiddžiai *dz, dž, ch* neskaidomi: *pi-lie-tis, vie-nas, pa-ieš-ka, už-duo-tis, nu-si-kal-ti-mas, mo-men-tas, sko-li-nin-kas, bin-dzi-nė-ti, bau-džia, skau-džiai, tech-ni-ka, chu-li-ga-niz-mas*. *Dz, dž* skaidomi tada, kai *d* priklauso vienam, o *z* ar *ž* kitam sudurtinio žodžio dėmeniui: *juod-žė-mis*.

Sudurtiniai ir priešdėliniai žodžiai gali būti keliami skiemenimis, pvz.: *an-tran-kiai, įs-tai-ga*, arba pagal jų sudaromąsias dalis atskiriant sudurtinių žodžių dėmenis bei priešdėlį nuo šaknies, pvz.: *ant-ran-kiai, į-stai-ga*. Tik antruoju būdu žodžiai keliama tada, kai susiduria dvi vienos sudaromųjų dalių priebalsės, pvz.: *per-rin-ki-mas, per-ri-kiuo-ti, iš-šok-ti, už-žieb-ti*.

SANTRUMPOS

Iš kelių žodžių sudarytų pavadinimų trumpiniai padaromi iš savarankiškų žodžių pirmųjų raidžių, pvz.: *LR VRM* (Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija), *AM* (Aplinkos ministerija), *VSD* (Valstybės saugumo departamentas), *VAD* (Vadovybės apsaugos departamentas), *KTU* (Kauno technologijos universitetas), *VPU* (Vilniaus pedagoginis universitetas), *UAB* (uždaroji akcinė bendrovė), *VšĮ* (viešoji įstaiga), *PVM* (pridėtinės vertės mokestis), *VĮ* (valstybės įmonė).

Pastabos:

1. Norint dokumentuose vartoti įstaigų, įmonių, organizacijų pavadinimų trumpinius, būtina prieš tai nurodyti visą pavadinimą, pvz.: *Užsienio reikalų ministerija (toliau URM)*, *Pasienio policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau PPD)*.
2. Raidiniai sutrumpinimai rašomi be taškų: *VAD*, *PVM*. Su taškais po raidžių rašomi tik tradiciniai raidiniai pasakymų sutrumpinimai, pvz.: *A. V.* (antspauda vieta), *D. G.* (didžiai gerbiamas) ir pan.

Ilgio, ploto, tūrio, svorio ir kitų matų sutrumpinti tarptautiniai pavadinimai skaitomi kaip visas žodis ir rašomi be taško. Dažniausios simbolinės santrumpos yra: *km*, *m*, *cm*, *mm*; *t*, *kg*, *g*; *l*, *ml*; *h* (atitinkamos lietuviškos santrumpos su taškais – *val.*, *sek.*, *min.*).

Pinigų vienetų trumpiniai – *Lt*, *ct* rašomi be taško.

Paragrafai ir procentai žymimi ženklais §, % ir prie skaitmenų rašomi taip: § 9, 15 %. Dokumentų tekste vartojamas ne simbolis % (net su skaitmenimis), o žodis *procentas* arba jo santrumpa *proc.*

Īsidēmēkite kelis būdus, kaip galite sutrumpinti žodį ar net kelis žodžius

Trumpinys daromas iš pirmo žodžio skiemens ir po jo einančio antrojo skiemens priebalsės, pvz.: *adv.* – advokatas, *dėst.* – dėstytojas, *insp.* – inspektorius, *kom.* – komisaras, *not.* – notaras, *pil.* – pilietis, *pirm.* – pirmininkas, *prok.* – prokuroras, *sekr.* – sekretorius, *teis.* – teisėjas, *vad.* – vadovas, *ved.* – vedėjas, *apyl.* – apylinkė, *aps.*, *apskr.* – apskritis, *sen.* – seniūnija, *valsč.* – valsčius, *egz.* – egzempliorius, *faks.* – faksas, faksograma, *tel.* – telefonas, *aukšč.* – aukščiausias(is), *pan.* – panašiai, *fak.* – fakultetas.

P a s t a b a . Kartais santrumpoje paliekami du pirmieji žodžio skiemenys ir po jų einanti trečiojo skiemens priebalsė(-ės), pvz.: *apyg.* – apygarda, *asist.* – asistentas, *atsak.* – atsakingasis, *depart.* – departamentas, *koresp.* – korespondentas, *pavad.* – pavaduotojas, *telegr.* – telegrama, *vyresn.* – vyresnysis.

Gali būti rašoma pirmoji ar kelios pirmosios raidės. Po žodžio ar atskirų žodžių santrumpų dedamas taškas, pvz.: *a.* – aikštė, *b.*, *bt.* – butas, *g.* – gatvė, *k.* – kaimas, *kn.* – knyga, *m.* – metai, *m.*, *mst.* – miestas, *Nr.*, *nr.* – numeris, *p.*, *pšt.* – paštas, *pvz.* – pavyzdžiui, *plg.* – palygink, *p.* – puslapis, *r.* – rajonas, *sk.* – skyrius, *str.* – straipsnis, *t.* – tomas, *š. m.* – šių metų, *ir t. t.* – ir taip toliau, *l. e. p.* – laikinai einantis pareigas, *žr.* – žiūrėk.

Įstaigų ir organizacijų pavadinimai gali būti trumpinami ir taip: imama pirmoji žodžio raidė ir po brūkšnelio pridedamas paskutinis skiemo, pvz.: *b-vė* – bendrovė, *d-ja* – draugija, *k-tas* – komitetas, komisariatas, *l-kla* – leidykla, *m-ja* – ministerija, *m-kla* – mokykla, *v-ba* – valdyba.

P a s t a b a . Kai kurių žodžių santrumpos gali sutapti, pvz.: *k-tas* – komisariatas, komitetas; *p.* – ponas, ponia, panelė, paštas, punktas, puslapis, todėl kreipkite dėmesį į kontekstą! Kad tame pačiame tekste žodžių santrumpos nesutaptų, verskitės kitais būdais, pvz.: žodį *paštas* trumpinkite *pšt.* ir pan.

Prieš skaitmenis santrumpa *Nr.* rašoma didžiąja raide, pvz.: *nutarimas Nr. 207.*

Įsidėmėkite, kad dvižodžių santrumpų negalima rašyti su pasviru brūkšniu tarp raidžių: *a/Nr.* (automobilio numeris) – turi būti *aut. Nr.* (arba *automob. Nr.*); *a/s* (atsiskaitomoji sąskaita) – turi būti *a. s.* (arba *atsisk. sąsk.*); *į/k* (įmonės kodas) – turi būti *į. k.*; *p/d* (pašto dėžutė) – turi būti *p. d.*; *š/m* (šių metų) – turi būti *š. m.*; *v/Nr.* (valstybinis numeris) – turi būti *valst. Nr.* (arba *valstyb. Nr.*). Dimensijos ir paralelių dalykų santrumpos gali būti žymimos pasviru brūkšniu: *km/val.* (kilometrai(-ų) per valandą), *tel./faks.* (telefonas ir/arba telefaksas).

Data trumpuoju būdu rašoma taip: 2005 01 04 (be taškų). Laikantis Tarptautinio standarto ISO 8601:1988, vietoj tarpų galima rašyti brūkšnelius, pvz.: 2005-01-04.

Telefono numeris rašomas arabiškais skaitmenimis bei jų grupėmis su vieno ženklo dydžio tarpais tarp jų, pvz.: 5 25 27; 22 09 44; 125 31 36. Tarp miestinių telefonų numeriai rašomi taip: (8*22) 22 10 44; (8*258) 5 25 27, tarptautinių telefonų numeriai – : + 370 2 22 09 44.

TERMINŲ IR DAŽNAI VARTOJAMŲ ŽODŽIŲ KIRČIAVIMAS

Išidėmėkime, kad kirčio vieta išlieka pastovi visose šių žodžių formose:

absūrdas
absūrdiškas, -a, -ai
administracinis, -ė
administrātorius, -ė
áibė
áiškinamasis, -oji
añtpelnis
añtrankiai
añtraštė
añtspaudas
añtstolis, -ė
apeliācinis, -ė
apeliāntas, -ė
aplinkýbės
apmókestinamas, -a
apmókestinimas (apmókestinti, -a, -o)
asmenýbė
āsmeniškas, -a, -ai
atāskaita
atōminis, -ė
atsakomýbė
atskaitomýbė
atstovýbė

balānsas
beñdrininkas, -ė
bendrówė
beprasmýbė

būklē
būsena
būtībā
būtinībā

deklarāntas, -ē (magistrāntas, -ē, doktorāntas, -ē ir t. t.)
deļšpinigiai
demokrātija (aristokrātija, buržuāzija ir t. t.)
deņpingas
dīdmenininkas, -ē
dorové
draudējas, -a

ekskūrsas
ekspērtas, -ē
ekspōrtas
eļgsena
eskōrtas
eurōpinis, ē

fīltras
fīrma
fōndas
fōrma

galimībā
garāntas
generālinis, -ē
gimināitis, -ē
gynējas, -a
gyvēnsena
gyvībā
globējas, -a

hērbas
hīmnas

idėja
įkainojimas (įkainoti, -ja, -jo)
impòrtas
impòrtinis, -ė
iñdeksas
iñdėlis
indùstrija
informācinis; -ė
ypatýbė
ypatìngas, -a, -ai
įranga
įsitėisėjimas (įsitėisėti, -ja, -jo)
įstaiga
įstatai
įtaka
įžanga

juriskònsultas, -ė

káina
kainýnas
káltinamasis, -oji,
káltininkas, -ė (leidžiama vartoti ir kaltiniñkas, -ė, žr. 74 p.)
káltintojas, -a
kárdymas (kárdyti, -o, -ė)
kárdomasis, -oji
kėslas
kiekýbė
kišėnvagis, -ė
kláusimas
kokýbė
kompetėncija
kompetėtingas, -a
konkureñcija
konkùrsas
kònsulas, -ė
konsultántas, -ė

kùltas
kùrsas
kvalifikācinis, -ē

lēšos
liceñcija

malónē
mēdžiaga
mókomasis, -oji
muītinē
muītininkas, -ē
monopòlininkas, -ē

naujiena
neapmuītintas, -a
nòrma
nòrminimas (nòrminti, -a, -o)
nùmeris
núoma
nuosavýbē

organizācinis, -ē

páiniava
pareigýbē
pasienis
pastráipa
pātentas
paveldējimas (paveldēti, pavēldi, paveldéjo)
paveldētinis, -ē
paveldétojas, -a
pìrmininkas, -ē
peñsija
pilietybē
prekýba
preveñcija

prezīdiums
privilēģija
prezūpcija
procēsis, -ē
prēmīlē
pūltas
pūktas

refereņdumas
refōrma
rēketas
rēketininkas, -ē
rekōrdas
rēmējas, -a
rinkējas, -a
riņkliava
rūšis
rūpyba

sājunga
sāmata
sāmprata
sāmonīngas, -a (sāžīnīngas, -a, dēmesīngas, -a ir pan.)
sānaudos
sāndēris
sāndoris
sāsaja
sāskaita
saváimīnis, -ē
savýbē
sāvoka
síena
simbōlika
simbōlinis, -ē
simbōlis
simbōliškas, -a
skiltis

skīrsnis
smūlkmena
smūlkmenišķas, -a
smūrtas
smūrtininkas, -ē
smūrtinis, -ē
sóstinē
specialýbē
stīchija
stráipsnis
suktýbē

tapatýbē
tārpīninkas, -ē
teīšena
téisē
teisējas, -a
teisētas, -a (neteisētas, -a, kaukētas, - a ir pan.)
téisininkas, -ē
téisīnis, -ē
téisišķas, -a
tendeñcija
teròras
tyrējas, -a
transpòrtas
tvársliava

ùzkarda
užkárdymas (užkárdyti, -o, è)

vadýba
valdýba
varžýtynēs, varžýtīnēs
valstýbē
vēliava
veřslininkas, -ē
vyriausýbē

vienýbė
viřšininkas, -ė
visúomeniškas, -a

žāliava
žénklas

Šių žodžių kirtis iš pažymėtos vietos nušoka į skliausteliuose pateiktų formų galūnes:

abejōnė (abejonė, abejonės)
abipūsis, -ė (abipusiū, -ė, abipusiūs, -ės)
absolveñtas, -ė (su absolventū, -ė, absolventūs, -ės)*
adresātas, -ė (su adresatū, -ė, adresatūs, -ės)
advokātas, -ė (su advokatū, -ė, advokatūs, -ės)
akcizas (akcizū, akcizė, akcizūs)
akreditývas (akredityvū, akredityvė, akredityvūs)
āktas (aktū, aktė, aktūs)
analōgas (analogū, analogė, analogūs)
anonimas, -ė (su anonimū, -ė, anonimūs, -ės)
apibrėžimas (apibrėžimū, apibrėžimė, apibrėžimūs)
apsauginis, -ė (su apsauginiū, -ė, apsauginiūs, -ės)
arbitrāžas (arbitražū, arbitražė, arbitražūs)
areštinė (areštinė, areštinės)
archývas (archyvū, archyvė, archyvūs)
argumeñtas (argumentū, argumentė, argumentūs)
asmeninis, -ė (asmeniniū, -ė, asmeniniūs, -ės)
aspėktas (aspektū, aspektė, aspektūs)
ataskaitinis, -ė (ataskaitiniū, -ė, ataskaitiniūs, -ės)
atidėjimas (atidėjimū, atidėjimė, atidėjimūs)
atkūrìmas (atkūrimū, atkūrimė, atkūrimūs)
atsakōvas, -ė (su atsakovū, -ė, atsakovūs, -ės)
atsiliepimas (atsiliepimū, atsiliepimė, atsiliepimūs)
atstōvas, -ė (su atstovū, -ė, atstovūs, -ės)

*Kirtis šoka į viensiemėnę vyriškosios giminės vienaskaitos vietininko galūnę, tačiau žodžių, reiškiančių profesiją, pareigas ir pan., vietininko linksnis nevartojamas.

atleidīmas (atleidimū, atleidimē, atleidimūs)
audītas (auditū, auditē, auditūs)
autobūsas (autobusū, autobusē, autobusūs)
automobilis (automobiliū, automobiliūs)
autoritarizmas (autoritarizmū, autoritarizmē)

banderolē (banderolē, banderolēs)
banknōtas (banknotū, banknotē, banknotūs)
bankrōtas (bankrotū, bankrotē, bankrotūs)
bedarbis, -ē (su bedarbiū, -ē, bedarbiūs, -ēs)
bendraturītis, -ē (su bendraturčiū, -tē, bendraturčiūs, -tēs)
beteīsis, -ē (beteisiū, -ē, beteisiūs, -ēs)
biudžētas (biudžetū, biudžetē, biudžetūs)
biūras (biurū, biurē, biurūs)
biurokrātas, -ē (su biurokratū, -ē, biurokratūs, -ēs)
biurokratizmas (biurokratizmū, biurokratizmē)
buitīnis, -ē (buitiniū, -ē, buitiniūs, -ēs)
būdas (būdū, būdē, būdūs)
buveīnē (ties buveinē, buveinēs)

ceñtras (centrū, centrē, centrūs)
ceñzas (cenzū, cenzē, cenzūs)
chuligānas, -ē (su chuliganū -ē, chuliganūs, -ēs)

čēkis (čekiū, čekiūs)

daiktinis, -ē (daiktiniū, -ē, daiktiniūs, -ēs)
daug(ia)partinis, -ē (daug(ia)partiniū, -ē, daug(ia)partiniūs, -ēs)
deficitas (deficitū, deficitē, deficitūs)
debātai (debatūs)
dekrētas (dekretū, dekretē, dekretūs)
demokrātas, -ē (su demokratū, -ē, demokratūs, -ēs)
departameñtas (departamentū, departamentē, departamentūs)
depozitas (depozitū, depozitē, depozitūs)
devīzas (devizū, devizē, devizūs)
diagnōzē (diagnozē, diagnozēs)
dialōgas (dialogū, dialogē, dialogūs)

diplomātas, -ē (su diplomatù, -è, diplomatùs, -ès)
disideņtas, -ē (su disidentù, -è, disidentùs, -ès)
divideņdas (dividendù, dividendè, dividendùs)
doceņtas, -ē (su docentù, -è, docentùs, -ès)
dokumeņtas (dokumentù, dokumentè, dokumentùs)
draudikas, -ē (su draudikù, -è, draudikùs, -ès)
draudīmas (draudimù, draudimè, draudimùs)
drausminis, -ē (drausminiù, -è, drausminiùs, -ès)
dūris (dūriù, dūriùs)
dvipūsis, -ē (dvipusiù, -è, dvipusiùs, -ès)
dvišālis, -ē (dvišaliù, -è, dvišaliùs, -ès)

efēktas (efektù, efektè, efektùs)
eksperimeņtas (eksperimentù, eksperimentè, eksperimentùs)
ekspertizē (ekspertizè, ekspertizès)
etikētas (etiketù, etiketè, etiketùs)

fāktas (faktù, faktè, faktùs)
fakultētas (fakultetù, fakultetè, fakultetùs)
filiālas (filialù, filialè, filialùs)
formulīāras (formularù, formularè, formularùs)
formālūmas (formalumù, formalumè, formalumùs)
formātas (formatù, formatè, formatùs)
formuluōtē (formuluotè, formuluotès)
fotoaparātas (fotoaparatù, fotoaparatè, fotoaparatùs)

giņklas (ginklù, ginklè, ginklùs)
ginkluōtē (ginkluotè, ginkluotès)
grūpē (grupè, grupès)
grupuōtē (grupuotè, grupuotès)

ieškiklis (ieškikliù, ieškikliùs)
ieškōvas, -ē (su ieškovù, -è, ieškovùs, -ès)
īkeitimas (īkeitimù, īkeitimè, īkeitimùs)
ikiteisminis, -ē (ikiteisminiù, -è, ikiteisminiùs, -ès)
ilgalaīkis, -ē (ilgalaikiù, -è, ilgalaikiùs, -ès)
indivīdas, -ē (su individù, -è, individùs, -ès)

invalidas, -è (su invalidù, -è, invalidùs, -ès)
imunitētas (imunitetù, imunitetè, imunitetùs)
incideņtas (incidentù, incidentè, incidentùs)
instrumeņtas (instrumentù, instrumentè, instrumentùs)
interēsas (interesù, interesè, interesùs)
internētas (internetù, internetè)
išankstīnis, -è (išankstiniù, -è, išankstiniūs, -ès)
išimtinis, -è (išimtiniù, -è, išimtiniūs, -ès)
išorinis, -è (išoriniù, -è, išoriniūs, -ès)
išskirtinis, -è (išskirtiniù, -è, išskirtiniūs, -ès)
īžanginis, -è (īžanginiù, -è, īžanginiūs, -ès)
īzdas (īzdù, īzdè, īzdùs)

jurīstas, -è (su juristù, -è, juristùs, -ès)

kabinētas (kabinetù, kabinetè, kabinetùs)
kadāstras (kadastrù, kadastrè, kadastrùs)
kaltiniņkas, -è (su kaltininkù, -è, kaltininkūs, -ès)
kandidātas, -è (su kandidatù, -è, kandidatùs, -ès)
kapitālas (kapitalù, kapitalè)
katalōgas (katalogù, katalogè, katalogùs)
keitimas (keitimù, keitimè, keitimùs)
kinolōgas, -è (su kinologù, -è, kinologùs, -ès)
kitataūtis, -è (su kitataučīù, -tè, kitataučīūs, -tès)
klānas (klanù, klanè, klanùs)
klastōtè (klastotè, klastotès)
klieņtas, -è (su klientù, -è, klientùs, -ès)
kōdas(kodù, kodè, kodùs)
kolēgè (su kolegè, kolegès)
kolektīvas (kolektyvù, kolektyvè, kolektyvùs)
komentāras (komentarù, komentarè, komentarùs)
komisāras, -è (su komisarù, -è, komisarùs, -ès)
komisariātas (komisariatù, komisariatè, komisariatùs)
komitētas (komitetù, komitetè, komitetùs)
komplēktas (komplektù, komplektè, komplektùs)
kompromīsas (kompromisù, kompromisè, kompromisùs)
konfliktas (konfliktù, konfliktè, konfliktùs)

konkurentas, -è (su konkurentù, -è, konkurentùs, -ès)
konspèktas (konspektù, konspektè, konspektùs)
konsulātas (konsulatù, konsulatè, konsulatùs)
konsulīnis, -è (konsuliniù, -è, konsuliniùs, -ès)
kontèkstas (kontekstù, kontekstè, kontekstùs)
kontrāktas (kontraktù, kontraktè, kontraktùs)
kontròlè (su kontrolè, kontrolès)
kreditas (kreditù, kreditè, kreditùs)
kriminalistas, -è (su kriminalistù, -è, kriminalistùs, -ès)
kriminològas, -è (su kriminologù, -è, kriminologùs, -ès)
krizè (krizè, krizès)
kupònas (kuponù, kuponè, kuponùs)
kvītas (kvitù, kvitè, kvitùs)

leidīmas (leidimù, leidimè, leidimùs)
lygiareīkšmis, -è (lygiareikšmiù, -è, lygiareikšmiùs, -ès)
lygiateīsis, -è (lygiateisiù, -è, lygiateisiùs, -ès)
lygtīnis, -è (lygtiniù, -è, lygtiniùs, -ès)
lytīnis, -è (lytiniù, -è, lytiniùs, -ès)
lobīstas, -è (su lobistù, -è, lobistùs, -ès)
lobīzmas (lobizmù, lobizmè)

magīstras, -è (su magistrù, -è, magistrùs, -ès)
mandātas (mandatù, mandatè, mandatùs)
manīfēstas (manifestù, manifestè, manifestùs)
maršrūtas (maršrutù, maršrutè, maršrutùs)
māstas (mastù, mastè, mastùs)
mēras, -è (su merù, -è, merùs, -ès)
metòdas (metodù, metodè, metodùs)
momeītas (momentù, momentè, momentùs)
monològas (monologù, monologè, monologùs)
monopòlis (monopoliù)
morālè (moralè)
mōstas (mostù, mostè, mostùs)
motīvas (motyvù, motyvè, motyvùs)
motòras (motorù, motorè, motorùs)

narkomānas, -è (su narkomanù, -è, narkomanùs, -ès)
neakivaizdīnis, -è (neakivaizdīniù, -è, neakivaizdīniūs, -ès)
normatīvvas (normatīvù, normatīvē, normatīvūs)
nusikaltīmas (nusikaltīmù, nusikaltīmè, nusikaltīmūs)
nutarīmas (nutarīmù, nutarīmè, nutarīmūs)

objèktas (objektù, objektè, objektūs)
oponeītas, -è (oponentù, -è, oponentūs, -ès)

paklausīmas (paklausīmù, paklausīmè, paklausīmūs)
pāktas (paktù, paktè, paktūs)
palikīmas (palikīmù, palikīmè, palikīmūs)
papeikīmas (papeikīmù, papeikīmè, papeikīmūs)
paragrāfas (paragrafù, paragrafè, paragrafūs)
parankīnis, -è (su parankiniù, -è, parankiniūs, -ès)
pardavīmas (pardavīmù, pardavīmè, pardavīmūs)
pareigūnas, -è (su pareigūnù, -è, pareigūnūs, -ès)
pareigīnis, -è (pareiginiù, -è, pareiginiūs, -ès)
parengīmas (parengīmù, parengīmè, parengīmūs)
pareiškīmas (pareiškimù, pareiškimè, pareiškimūs)
parlamentāras, -è (su parlamentarù, -è, parlamentarūs, -ès)
parlamenteītas (parlamentù, parlamentè, parlamentūs)
partīnis, -è (su partiniù, -è, partiniūs, -ès)
pāsas (pasù, pasè, pasūs)
pasieniētis, -è (su pasieniečiù, -tè, pasieniečiūs, -tès)
pasitarīmas (pasitarīmù, pasitarīmè, pasitarīmūs)
pašalīnis, -è (su pašaliniù, -è, pašaliniūs, -ès)
pavedīmas (pavedīmù, pavedīmè, pavedīmūs)
pavōjus (*kq?* pavojūs)
pažeidīmas (pažeidīmù, pažeidīmè, pažeidīmūs)
pelīnas (pelnù, pelnè, pelnūs)
periōdas (periodù, periodè, periodūs)
personālas (personalù, personalè, personalūs)
pilīētis, -è (su piliečiù, -tè, piliečiūs, -tès)
pilnamētis, -è (su pilnamečiù, -tè, pilnamečiūs, -tès)
poligrāfas (poligrafù, poligrafè, poligrafūs)
pradiniīkas, -è (su pradininkù, -è, pradininkūs, -ès)

pranašumas (pranašumù, pranašumè, pranašumùs)
pranešimas (pranešimù, pranešimè, pranešimùs)
precedēntas (precedentù, precedentè, precedentùs)
prēkē (prekè, prekēs)
prelegēntas, -è (su prelegentù, -è, prelegentùs, -ès)
pretendeñtas, -è (su pretendentù, -è, pretendentùs, -ès)
prezideñtas, -è (su prezidentù, -è, prezidentùs, -ès)
priēdas (priedù, priedè, priedùs)
principinis, -è (principiniù, -è, principiniùs, -ès)
prioritētas (prioritetù, prioritètè, prioritētùs)
pripažinimas (pripažinimù, pripažinimè, pripažinimùs)
priverstinis, -è (priverstiniù, -è, priverstiniùs, -ès)
procēsas (procesù, procesè, procesùs)
prodūktas (produktù, produktè, produktùs)
progrēsas (progresù, progresè, progresùs)
projēktas (projektù, projektètè, projektētùs)
prokurōras, -è (su prokurorù, -è, prokurorùs, -ès)
protēstas (protestù, protestètè, protestētùs)

raĩdē (raidè, raidēs)
rajōnas (rajonù, rajonè, rajonùs)
recidyvistas, -è (su recidyvistù, -è, recidyvistùs, -ès)
referātas (referatù, referatètè, referatētùs)
refereñtas, -è (su referentù, -è, referentùs, -ès)
regiōnas (regionù, regionè, regionùs)
regīstras (registrù, registrètè, registrētùs)
reglameñtas (reglamentù, reglamentètè, reglamentētùs)
respublikinis, -è (respublikiniù, -è, republikiniùs, -ès)
rezultātas (rezultatù, rezultatètè, rezultatētùs)
rikiuōtē (rikiuotètè, rikiuotētès)
rinkimai (rinkimùs)
rinktinē (rinktinètè, rinktinētès)
rinktinis, -è (rinktiniù, -è, rinktiniùs, -ès)
rodiklis (rodikliù, rodikliùs)

sālyginis, -è (sālyginiù, -è, sālyginiùs, -ès)
savinīnkas, -è (su savininkù, -è, savininkùs, -ès)

semēstras (semestrū, semestrē, semestrūs)
serijinis, -ē (serijiniū, -ē, serijiniūs, -ēs)
sertifikātas (sertifikatū, sertifikatē, sertifikatūs)
signatāras, -ē (su signatarū, -ē, signatarūs, -ēs)
skoliniņkas, -ē (su skolininkū, -ē, skolininkūs, -ēs; leidžiama vartoti ir
skōlininkas, -ē)

skuņdas (skundū, skundē, skundūs)
specialistas, -ē (su specialistū, -ē, specialistūs, -ēs)
sprendimas (sprendimū, sprendimē, sprendimūs)
statūtas (statutū, statutē, statutūs)
subjēktas (subjektū, subjektē, subjektūs)
susirinkimas (susirinkimū, susirinkimē, susirinkimūs)
susitarimas (susitarimū, susitarimē, susitarimūs)

šalutinis, -ē (šalutiniū, -ē, šalutiniūs, -ēs)
šifras (šifrū, šifrē, šifrūs)
šriftas (šriftū, šriftē, šriftūs)

tapatūmas (tapatumū, tapatumē, tapatumūs)
tarīfas (tarifū, tarifē, tarifūs)
tautiētis, -ē (su tautiečiū, -tē, tautiečiūs, -tēs)
tautinis, -ē (tautiniū, -ē, tautiniūs, -ēs)
tarptautinis, -ē (tarptautiniū, -ē, tarptautiniūs, -ēs)
teisminis, -ē (teisminiū, -ē, teisminiūs, -ēs)
teisuolis, -ē (su teisuoliū, -ē, teisuoliūs, -ēs)
telefonas (telefonū, telefonē, telefonūs)
terminālas (terminalū, terminalē, terminalūs)
teroristas, -ē (su teroristū, -ē, teroristūs, -ēs)
terorizmas (terorizmū, terorizmē)
tikrintūvas (tikrintuvū, tikrintuvē, tikrintuvūs)
tyrimas (tyrimū, tyrimē, tyrimūs)
tranzitas (tranzitū, tranzitē, tranzitūs)
tribunōlas (tribunolū, tribunolē, tirbunolūs)
trišālis, -ē (trišaliū, -ē, trišaliūs, -ēs)
troleibūsas (troleibusū, troleibusē, troleibusūs)
trumpalaikis, -ē (trumpalaikiū, -ē, trumpalaikiūs, -ēs)

universitētas (universitetù, universitetè, universitetūs)
užsakōvas, -è (su užsakovù, -è, užsakovūs, -ès)

vadōvas, -è (su vadovù, -è, vadovūs, -ès)
vadovēlis (vadovēliù, vadovēliūs)
valdiniņkas, -è (su valdininkù, -è, valdininkūs, -ès)
vēslas (verslù, verslè, verslūs)
veterānas, -è (su veteranù, -è, veteranūs, -ès)
vidinis, -è (vidiniù, -è, vidiniūs, -ès)
vidurinis, -è (viduriniù, -è, viduriniūs, -ès)
vidutinis, -è (vidutiniù, -è, vidutiniūs, -ès)
vien(a)prāsmis, -è (vien(a)prasmiù, -è, vien(a)prasmiūs, -ès)
vienareikšmis, -è (vienareikšmiù, -è, vienareikšmiūs, -ès)
visateīsis, -è (visateisiù, -è, visateisiūs, -ès)
visuomeninis, -è (visuomeniniù, -è, visuomeniniūs, -ès)

žargōnas (žargonù, žargonè, žargonūs)
žinōvas, -è (su žinovù, -è, žinovūs, -ès)
žyminis, -è (žyminiù, -è, žyminiūs, -ès)
žurnālas (žurnalù, žurnalè, žurnalūs)

Atkreipkite dēmesj, kad šie terminai turi kirtj galūnēje tik šiose formose:

advokatūrā (su advokatūrā, advokatūrās)
agentūrā (su agentūrā, agentūrās)
ambasadā (su ambasadā, ambasadās)
anketā (su anketā, anketās)
aksiomā (su aksiomā, aksiomās)
alternatyvā (su alternatyvā, alternatyvās)
aparatūrā (su aparatūrā, aparatūrās)

bendrijā (su bendrijā, bendrijās)
bibliotekā (su bibliotekā, bibliotekās)

citatā (su citatā, citatās)
cenzūrā (su cenzūrā, cenzūrās)

dilemà (su dilemà, dilemàs)
direktyvā (su direktyvā, direktyvās)
doktorantūrā (su doktorantūrā, doktorantūrās)
doktrinā (su doktrinā, doktrinās)

faktūrā (su faktūrā, faktūrās)

hipotekā (su hipotekā, hipotekās)

iniciatyvā (su iniciatyvā, iniciatyvās)
infrastruktūrā (su infrastruktūrā, infrastruktūrās)

kandidatūrā (su kandidatūrā, kandidatūrās)
kolegā (su kolegā, kolegās)
kultūrā (su kultūrā, kultūrās)
kupiūrā (su kupiūrā, kupiūrās)

literatūrā (su literatūrā, literatūrās)

magistrantūrā (su magistrantūrā, magistrantūrās)
monetā (su monetā, monetās)

nomenklatūrā (su nomenklatūrā)
notā (su notā, notās)

perspektyvā (su perspektyvā, perspektyvās)
prezidentūrā (su prezidentūrā, prezidentūrās)
problemā (su problemā, problemās)
procedūrā (su procedūrā, procedūrās)
programā (su programā, programās)
prokuratūrā (su prokuratūrā, prokuratūrās)

reklamā (su reklamā, reklamās)
rinkā (su rinkā, rinkās)

sistemā (su sistemā, sistemās)
struktūrā (su struktūrā, struktūrās)

telegramà (su telegramà, telegramàs)
temperatūrà (su temperatūrà, temperatūràs)

valiutà (su valiutà, valiutàs)
vizà (su vizà, vizàs)

zonà (ties zonà, zonàs)

Īsidēmēkite, kaip turi būti kirčiuojamos šiu žodžių tam tikros formas:

aikštē (*ko?* aikštēs, į áikštę, ties áikšte, aikštējē)
aplinkà (su āplinka, aplinkojē)
apsaugà (su āpsauga, apsaugojē)
apskritīs (ties apskritimī, apskrityjē, *kq?* āpskritis, apskritysē)
apžiūrà (su āpžiūra, apžiūrojē)
darbdavīs (dárbdavī, su dárbdaviu, dárbdavius)
labdarà (su lābdara, labdarojē)
pabaigà (ties pābaiga, pabaigojē)
paieškà (su pāieška, paieškojē, paieškū, pāieškas, paieškosē)
pājamos (pajamū, pajamóms, pajamomis, pajamosē)
paklaidà (su pāklaida, paklaidojē, paklaidū, pāklaidas, paklaidosē)
paklausà (su pāklausa, paklausojē, pāklausas)
palydà (pālydā, su pālyda, palydojē, pālydas, palydosē)
panaudà (su pānauda, panaudojē)
paraiškà (su pāraiška, paraiškojē, paraiškū, paraiškóms, pāraiškas, paraiškomīs, paraiškosē)
paramà (su pārama, paramojē)
pareigà (su pāreiga, pareigū, pāreigas, pareigosē)
pasaugà (su pāsauga, pasaugojē, pasaugū, pasaugóms, pasaugomis, pasaugosē)
paskaità (su pāskaita, paskaitojē, paskaitū, paskaitóms, paskaitomis, paskaitosē)
paskolà (su pāskola, paskolojē, paskolū, paskolóms, paskolomis, paskolosē)
paslaptis (su paslaptimī, paslapyjē, paslapčiū, pāslaptis)
paslaugà (su pāslauga, paslaugojē, paslaugū, paslaugóms, paslaugomis, paslaugosē)

pašalpà (su pãšalpa, pašalpojè, pašalpũ, pašalpóms, pašalpomìs, pašalposè)

pataisà (su pãtaisa, pataisojè, pataisũ, pataisóms, pataisomìs, pataisosè)

patikrà (su pãtikra, patikrojè, patikrũ, patikróms, patikromìs, patikrosè)

pãveldas (pãveldo, pãveldui, pãvelda, su pãveldu, paveldè)

pavéldimas -à (su pavéldimu, -a, paveldimamè, -ojè, paveldimì, pavéldimos, paveldimũ, paveldimíems, -óms, pavéldimus, -as, paveldimaìs, -omìs, paveldimuosè, -osè)

pažangà (su pãžanga, pažangojè)

pažymà (su pãžyma, pažymoje, pažymũ, pažymóms, pažymomìs, pažymosè)

priežastis (su priežastimì, priežastyjè, priežastis)

sutartis (su sutartimì, sutartyjè, sutarčiũ, sutartìms, sùtartis, sutartysè)

užduotis (su užduotimì, užduotyjè, užduočiũ, užduotìms, užduotis, užduotimìs, užduotysè)

Atkreipkite dėmesį į šių žodžių formas, kurios turi būti kirčiuojamos taip:

agresyvùs, -ì (agresyviũ, -ià, agresyviāmè, -iojè, agresyviùs, -iàs)

baudà (su baudà, baudojè, baudàs)

bausmė (su bausmè, bausmėjè, bausmès)

bylà (su bylà, bylojè, bylàs)

globà (su globà, globojè)

įtartinas, -à (įtartini, įtartinos, įtartinũ)

klaidà (su klaidà, klaidojè, klaidàs)

kolegialùs, -ì (kolegialiũ, -ià, kolegialiamè, -iojè, kolegialiùs, -iàs)

kratà (su kratà, kratojè, kratàs)

kvotà (su kvotà, kvotojè, kvotàs)

laisvas, -à (laisvũ, -à, laisvì, laisvos, laisvùs, -às)

objektyvùs, -ì (su objektyviũ, -ià, objektyviāmè, -iojè, objektyviùs, -iàs)

plėtrà (su plėtrà, plėtrojè, plėtràs)

pradžią (pradžios, pradžiai, su pradžia, pradžiojè)

ryšiai (ryšiũ, ryšiùs, su ryšiais, ryšiuosè)

skolà (su skolà, skolojè, skolàs)

streikas (streikũ, streikè, streikùs)

subjektyvūs, -ì (su subjektyviù, -ià, subjektyviamè, -iojè, subjektyviùs, -iàs)

tautà (su tautà, tautojè, tautàs)

veikà (su veikà, veikojè, veikàs)

veiklà (su veiklà, veiklojè, veiklàs)

vertẽ (su vertè, vertèjè, vertès)

žymà (su žymà, žymojè, žymàs)

žymẽ (su žymè, žymèjè, žymès)

Įsidėmėkite šių prieveiksmių kirčiavimą:

abipùsiškai

absoliučiaĩ

agresyviaĩ

aktyviaĩ

apsukriaĩ

āsmeniškai

atidžiaĩ

baĩkščiai

baĩliai

brāngiai

fiktyviaĩ

formaliaĩ

gudriaĩ

impulsyviaĩ

išdidžiaĩ

kaĩtriai

karčiai

kolegialiaĩ

kolektyviaĩ

konkrečiai

konstruktyviaĩ

legaliaĩ

nuosekliaĩ

objektyviaĩ

operatyviaĩ

pabrėžtinaĩ

padōriai, padoriaĩ

pasyviaĩ

patikimaĩ

patikliaĩ

patōgiai, patogiaĩ

pavỹdžiai, pavydžiaĩ

pigiaĩ

punktualiaĩ

saldžiaĩ, sáldžiai

sāmoningai

saũgiai

sąžinìngai

smaĩkiai

specialiaĩ

subjektyviaĩ

stipriaĩ

strōpiai

taũpiai

maksimaliaĩ
malõniai, maloniaĩ
minimaliaĩ
natūraliaĩ
nominaliaĩ
neutraliaĩ
(ne)teisėtai
normaliaĩ

tėisiškai
tiksliaĩ
tiñkamai
užgauliaĩ
vėltui
vienareĩkšmiškai
vìsiškai
žvitriaĩ

VIETOVARDŽIŲ KIRČIAVIMAS

Lietuvà, su Lítuva, Lietuvojè, o Lítuva!
Pabaltijys (3^{4b}), Pābaltijo, Pābaltijui, Pābaltijj, su Pābaltiju, Pabaltijjè
Europà (2), Euròpos, į Euròpą, su Europà, Euròpoje

Lietuvos miestai

Akmėnė (2)*, -ės, ties Akmenė
Alytūs (4), -aūs, į Aljūtų, ties Alytumì, -è (ne *Aljytus!*)
Anykšciaĩ (3), -iũ, į Anykščius, ties Anykščiaĩs, -iuosè (ne *Anjksčiai!*)
Birštonas (1)
Biržai (1)
Druskininkai (1)
Elektrėnai (1)
Ignalinà (2), Ignalinos, ties Ignalinà (ne *Ignalina!*)
Jonavà (3^b), -òs, ties Jònava, -ojè (ne *Jònava!*)
Jõniškis (1)
Jurbarkas (3^b), -o, ties Jurbarku, -è (ne *Jurbarke!*)
Kaišiadórrys (3), -iũ, į Kaišiadóris, ties Kaišiadorimĩs, -ysè (ne *Kaišia-*
dorys!)
Kaũnas (2), ties Kaunũ, -è
Kel̃mė (2), -ės, į Kel̃mę, ties Kelmė (ne *Kel̃mė!*)
Kėdàiniai (1) (ne *Kėdaĩniai!*)
Klaipėda (1) (ne *Kláipėda*, ne *Klaipėda!*)
Kretingà (3^b), -òs, į Krėtingą, ties Krėtinga, -ojè
Kùpiškis (1)
Lazdijai (2) -ų, į Lazdijũs, ties Lazdijais, Lazdijuose
Marijampolė (1) (ne *Marijampòlė!*)
Mažeikiai (2), -ių, į Mažeikiũs, Mažeikiuose
Molėtai (1)

* Skliausteliuose esantis skaitmuo nurodo kirčiuotę.

Neringà (3^b), -õs, ĭ Nėringą, ties Nėringa, -ojė (ne *Nėringa!*)
Nidà (2), Nidos, ties Nidà, Nidoje (ne *Nida!*)
Pakrúojis (1)
Palangà (3^b), -õs, ĭ Pālangą, ties Pālanga, -ojė (ne *Palānga!*)
Panevėžys (3^{4b}), Pānevėžio, ties Pānevėžiu, -yjė
Pasvalys (3^b) Pāsvalio, ties Pāsvaliu, -yjė
Plūngė (1)
Prėila (1), ĭ Prėilą, ties Prėila, Prėiloje (ne *Preĩla!*)
Prėnai (1)
Radviliškis (1)
Rasėiniai (1) (ne *Raseĩniai!*)
Rōkiškis (1)
Skuōdas (2), -o, ties Skuodù, -ė
Šakiai (4), -iũ, ĭ Šakiùs, ties Šakiaiš, -iuosė
Šalčininkai (1) (ne *Šalčiniĩnkai!*)
Šiauliai (4), -iũ, ĭ Šiauliùs, ties Šiauliaiš, -iuosė
Šilālė (2), -ės, ties Šilalė,
Šilutė (2), -ės, ties Šilutė
Širvintos (3^a), -ũ, ĭ Širvintas, ties Širvintomìs, -osė (ne *Širviĩntai!*)
Švenčionys (3), -iũ, ĭ Švenčionis, ties Švenčionimìs, -ysė
Tauragė (3^b), -ės, ĭ Taũrage, ties Taũrage, -ėjė
Telšiai (3), -iũ, ĭ Tėlšius, -iuosė (ne *Tėlšiai*, ne ĭ *Telšiùs!*)
Trākai (2), -ų, ĭ Trakùs, ties Trākais, Trākuose (ne *Trakaĩ*, ne *Trakũ!*)
Ukmergė (3^b), -ės, ĭ ðkmerge, ties ðkmerge, -ėjė
Utenà (3^b), -õs, ĭ ðteną, ties ðtena, -ojė
Varėnà (3), -õs, ties Varėna, -ojė (ne *Varėna!*)
Vilkaviškis (2), -io, ties Vilkaviškiù
Vilnius (1)
Visaginas (1) (ne *Visāginas*, ne *Visagĩnas!*)
Zarasaĩ (3^b), -ũ, ĭ Zārasus, ties Zarasaĩš, -uosė

Vilniaus ir jo apylinkių vietovardžiai

Antākalmis (1)

Antaviliai (3^b), -iū, į Antāvilius, ties Antaviliais, Antaviliuosė

Arvydai (3^a), -ū, į Árvydus, ties Arvydais, Arvyduosė

Avižiėniai (2), -iū, į Avižieniūs

Balsiai (4), -iū, į Balsiūs, -iuosė

Báltupiai (1) (ne *Báltupis*, ne *Baltupiai*!)

Bendorėliai (2), -iū, į Bendorėliūs

Bernótai (1)

Bezdónys (3), -iū, į Bezdónis, ties Bezdonimis, -ysė

Bùivydiskės (1) (ne *Buivỹdискės*, ne *Buivydiskės*!)

Buivỹdžiai (2), -iū, į Buivydžiūs, Buivỹdžiuose

Bùkiškės (1)

Bukčiai (4), -iū, į Bukčiūs, -iuosė

Dvarčiónys (3), -iū, į Dvarčiónis, ties Dvarčionimis, -ysė

Fabijōniškės (1)

Galgiai (4), -iū, į Galgiūs, ties Galgiais, -iuosė

Gariūnai (1)

Grìgiškės (1)

Jerùzalė (1)

Justiniškės (1) (ne *Justiniškės*!)

Kairėnai (1)

Kalvarijos (2), -ų, į Kalvarijàs, Kalvarijose (ne *Kalvārijos*!)

Karoliniškės (1) (ne *Karoliniškės*!)

Karvēliškės (1) (ne *Karvelīškės*!)

Kirtimai (2) -ų, į Kirtimūs, ties Kirtimais, Kirtimuose (ne *Kirtimai*!)

Lazdýnai (1)

Leñtvaris (1)

Lùkiškės (1)

Máišiagala (1) (ne *Maišiógala*, ne *Maišiāgala*!)

Markùčiai (2), -iū, į Markučiūs

Naujāmiestis (1)

Naujiniñkai (2), -ų, į Naujininkūs

Naujóji Vilnia (1) (ne *Vilnià*!)

Ožkìniai (2), -iū, į Ožkiniūs

Paneriai (3), -iū, į Pānerius, ties Paneriais, -iuosė

Pašiláičiai (1) (ne *Pašilaĩčiai!*)
Pavilnỹs (3), Pāvilnio, ties Pāvilniu, -yję
Pikeliškės (1) (ne *Pikėliškės*, ne *Pikelĩškės!*)
Piláitė (1)
Rāsos (4), -ũ, į Rasàs, ties Rasomis, -osė
Rastinėnai (1)
Riešė (4), -ės, į Riėšę, ties Riešė, -ėję (ne *Riėšė!*)
Rōkantiškės (1) (ne *Rokántiškės*, ne *Rokantiškės!*)
Rudaminà (3^{4b}), -ōs, į Rūdaminą, ties Rūdamina, -ojė
Saliniūkai (2), -ų, į Salininkùs, ties Saliniūkais
Saltōniškės (1) (ne *Saltoniškės!*)
Sántariškės (1) (ne *Santarĩškės!*)
Sapieginė (1) (ne *Sapiegỹnė!*)
Senāmiestis (1)
Skáidiškės (1) (ne *Skaidiškis!*)
Sudervė (3^b), -ės, į Sùdervę, ties Sùderve, -ėję (ne *Sudėrvė!*)
Šeškinė (2), -ės, ties Šeškinė
Šnìpiškės (1)
Tarañdė (2) -ės, ties Tarandė, Tarañdėje
Trākų Vókė (1)
Ūžupis (1)
Vadaktėliai (2), -ių, Vadaktėliūs
Vaidotaĩ (3^a), -ũ, į Váidotus, ties Vaidotaĩs, -uosė (ne *Vaidōtai!*)
Valākampiai (1) (ne *Valakam̃piaĩ!*)
Vėrkiai (1) (ne *Verkiaĩ!*)
Viršūliškės (1) (ne *Viršuliškės!*)
Visōriai (2), -ių, į Visoriūs, Visōriuose
Zujūnai (1)
Žemieji Paneriaĩ (3^b), Žemūjų Paneriũ, į Žemúosius Pānerius, Žemuō-
 siuose Paneriuosė
Žirmúnai (1)
Žvėrynas (1)

REIKALINGIAUSIŲ ASMENS RENGIAMŲ DOKUMENTŲ PAVYZDŽIAI

Išgaliojimas paimti atlyginimą.....	89
Pasiaiškinimas dėl pavėlavimo į darbą.....	90
Tarnybinis pranešimas dėl neatvykimo į darbą.....	91
Prašymas dėl mokymosi atostogų.....	92
Prašymas dėl darbo sutarties nutraukimo.....	93
Prašymas priimti į darbą.....	94
Gyvenimo aprašymas.....	95

**PERSONALO SKYRIAUS VYRESNIOJI
INSPEKTORĖ REGINA KERNAGIENĖ**

Mykolo Romerio universiteto
buhalterijai

ĮGALIOJIMAS PAIMTI ATLYGINIMĄ

2005-03-29

Vilnius

Įgalioju Mykolo Romerio universiteto Kalbos kultūros katedros referentę Jolantą Kernagyte, (asmens kodas 47812187210, paso Nr. LM 247896, išduotas Vilniaus 2-ajame pasų poskyryje 1994-12-28) paimti mano 2005 m. kovo mėnesio atlyginimą.

Vyresnioji inspektorė

(parašas)

Regina Kernagienė

Reginos Kernagienės parašą tvirtinu.
Universiteto personalo skyriaus
viršininkė

(parašas) Janina Petrauskienė
2005-03-29

**VILNIAUS UNIVERSITETO
FINANSŲ IR EKONOMIKOS DIREKCIJOS
DARBO UŽMOKESČIO IR STIPENDIJŲ APSKAITOS SKYRIAUS
VEDĖJA ONA PILYPAITIENĖ**

Finansų ir ekonomikos
Direktoriui Jonui Puodžiui

PASIAIŠKINIMAS DĖL PAVĖLAVIMO Į DARBĄ

2005-03-21

Vilnius

2005 m. kovo 19 ir 20 dienomis buvau išvykusi į Biržus aplankyti sunkiai sergančios mamos. 2005-03-21 grįžtant į namus, sugedo automobilis, todėl nespėjau laiku grįžti į darbą.

Vedėja

(parašas)

Ona Pilypaitienė

**RAŠYTINIŲ DOKUMENTŲ SKYRIAUS
VEDĖJA VIRGINIJA LITVINAITYTĖ**

Lietuvos centrinio valstybės
archyvo
Direktoriui Ričardui Čepui

**TARNYBINIS PRANEŠIMAS
DĖL ADOLFO PILYPONIO NEATVYKIMO Į DARBĄ**

2005-02-21
Vilnius

2005 m. vasario 17 ir 18 dienomis skyriaus vyresn. fondų saugotojas Adolfas Pilyponis be pateisinamos priežasties neatvyko į darbą.

Kadangi tai atsitinka ne pirmą kartą, siūlau A. Pilyponiui skirti drausminę nuobaudą – pastabą.

PRIDEDAMA. A. Pilyponio pasiaiškinimas, 1 lapas.

Skyriaus vedėja

(parašas)

Virginija Litvinaitytė

**JURIDINIO SKYRIAUS VYRESNIOJI SPECIALISTĖ
RASA GRICIŪTĖ**

Vilniaus m. savivaldybės
administracijos
Direktoriui Jonui Visockui

PRAŠYMAS DĖL MOKYMO SI ATOSTOGŲ

2005-03-15
Vilnius

Prašau 2005-03-20 – 2005-04-15 leisti mane mokymosi atostogų, nes tuo metu vyks egzaminų sesija Mykolo Romerio universitete, kuriame aš studijuojau.

PRIDEDAMA. Mykolo Romerio universiteto Teisės fakulteto 2005-03-10 pranešimas Nr. T-07-248 apie mokymosi sesiją, 1 lapas.

Vyr. specialistė

(parašas)

Rasa Griciūtė

ADMINISTRATORĖ INGA BUTKEVIČIENĖ

Uždarnosios akcinės bendrovės
„Sparnai“
Direktoriui Jonui Grigoniui

PRAŠYMAS DĖL DARBO SUTARTIES NUTRAUKIMO

2005-03-10
Vilnius

Prašau nutraukti mūsų sudarytą darbo sutartį šalių susitarimu ir 2005-04-01 atleisti iš bendrovės administratorės pareigų.

Prašau išmokėti man kompensaciją už nepanaudotas kasmetines atostogas.

Administratorė

(parašas)

Inga Butkevičienė

EGLĖ KAZLAUSKAITĖ

A. k. 46809040062, Kaštonų al. 20-48, 20034 Vilnius, tel. 2462842

Uždarnosios akcinės bendrovės
„Darlė“
Direktoriui Baliui Vinčiui

PRAŠYMAS PRIIMTI Į DARBĄ
2005-03-28

Prašau priimti į darbą vyresn. buhalterė Centrinėje buhalterijoje
2005-03-16. Su dviejų mėnesių bandomuoju laikotarpiu sutinku.

PRIDEDAMA:

1. Vilniaus universiteto Ekonomikos fakulteto baigimo diplomo kopija, 1 lapas.
2. Gyvenimo aprašymas, 2 lapai.
3. Paso (32-33 puslapių) kopija, 1 lapas.
4. 3 fotonuotraukos.

(parašas)

Eglė Kazlauskaitė

SAULĖ SAULAITĖ

Ateities g. 20, LT – 08303. Vilnius, tel. (8–5) 271 45 83,
el. paštas saule.saulaite@mruni.lt

Viešosios įmonės „Gebenė“
Direktoriui Petrui Petrėnui

GYVENIMO APRAŠYMAS

2005–04–08

Gimimo data	1978 m. gruodžio 14 d.
Šeiminė padėtis	Netekėjusi
IŠSILAVINIMAS IR KVALIFIKACIJA 2004 m.	Mykolo Romerio universiteto Valstybinio valdymo fakultetas, teisės ir valdymo studijų programa, teisės magist- ro kvalifikacinis laipsnis
DARBO PATIRTIS 2001–02–22 – 2003–07–15	Advokato Regimanto Regimantaičio padėjėja
Kalbų mokėjimas	Lietuvių kalba (gimtoji) – labai gerai. Vokiečių kalba: skaitau labai gerai, rašau gerai, kalbu labai gerai. Rusų kalba: skaitau labai gerai, rašau gerai, kalbu labai gerai.
Kita informacija	Vairuotojo pažymėjimas, B kategorija (1999 m. lapkričio mėn.)
Darbas kompiuteriu	Microsoft Windows 2002. Microsoft Office 2002 (Excel, Word, Access). Microsoft Internet Explorer.
Rekomendacijas gali pateikti:	Advokatas Regimantas Regimantaitis
Pomėgiai	Kelionės, dviračių sportas, grožinė literatūra

(parašas) Saulė Saulaitė

LITERATŪRA

1. Aiškinamasis maitinės terminų žodynas. – Vilnius, 1994.
2. Dabartinės lietuvių kalbos žodynas. – IV leidimas. – Vilnius, 2000.
3. Gimtoji kalba. – 1995, Nr. 1; 1998, Nr. 7.
4. Kalbos patarimai. Gramatinės formos ir jų vartojimas. – Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2002.
5. Kalbos patarimai. Sintaksė: prielinksnių ir polinksnių vartojimas. – Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2002.
6. Kalbos patarimai. Sintaksė: įvairūs dalykai. – Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2003.
7. Kalbos patarimai. Sintaksė: linksnių vartojimas. – Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2003.
8. Kalbos praktikos patarimai. – II leidimas. – Vilnius, 1985.
9. Kanceliarinės kalbos patarimai. – Vilnius, 2000.
10. Klausimų kertelė: žodyno dalykai. – Vilnius, 1996.
11. Lietuvių kalbos komisijos nutarimai. – Vilnius, 1998.
12. Lietuvių kalbos žinynas. 2-asis leidimas. – Kaunas, 2000.
13. Lietuvos Respublikos administracinių teisių pažeidimų kodeksas. – Vilnius, 2005.
14. Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas. – Vilnius, 2005.
15. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksas. – Vilnius, 2005.
16. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas. – Vilnius, 2002.
17. Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas. – Vilnius, 2005.
18. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas. – Vilnius, 2004.
19. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas. – Vilnius, 2005.
20. Lietuvos Respublikos maitinės, pataisos darbų, geležinkelio transporto, kelių transporto, vidaus vandenų transporto kodeksai. – Vilnius, 2002.
21. Martinkus B. ir kt. Aiškinamasis įmonės vadybos terminų žodynas. – Kaunas, 2000.

22. Mockevičius R. Lietuvos Respublikos įstatymuose vartojamų sąvokų žodynas. – Vilnius, 2000.
23. Paulauskienė A. Lietuvių kalbos kultūra. – Kaunas, 2000.
24. Piročkinas A. Administracinės kalbos kultūra. – Vilnius, 1990.
25. Rudaitienė V., Vitkauskas V. Vakarų kalbų naujieji skoliniai. – Vilnius, 1998.
26. Sližienė N. Lietuvių kalbos veiksmažodžių junglumo žodynas. – Vilnius, 1994, T. 1; – Vilnius, 1998. – T. 2(1).
27. Šukys J. Lietuvių kalbos linksniai ir prielinksniai. – Kaunas, 1998.
28. Terminologijos taisymai. – Vilnius, 1992.
29. Vietovardžių kirčiavimo žodynas / sudarė M. Razmukaitė, V. Vitkauskas. – Vilnius, 1994.
30. Žiurlys A. Teisinių terminų žodynas. – Vilnius, 1954.

Pečkuvienė Laima, Žilinskienė Vida

Pe29 Kalbos patarimai studentams: mokomasis leidinys. – Vilnius:
Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, 2009. – 100 p.
Bibliogr.: p. 96–97.
ISBN 9955-19-017-5

*„Kalbos patarimai studentams“ skirti Mykolo Romerio universiteto studentams, besimokantiems specialybės kalbos, ir parengti remiantis šio dalyko programa. Ren-
giant šiuos patarimus atsižvelgta į kalbos normas apskritai, į dažnai pasitaikančias
kalbos kultūros ydas, į naujausias Valstybinės lietuvių kalbos komisijos rekomen-
dacijas ir nutarimus. Šiais patarimais galėtų pasinaudoti ir kitų Lietuvos aukštųjų mo-
kyklų studentai, studijuojantys teisę, administravimo arba kitas artimesnes specialybes.
Knyga galėtų būti naudinga ir įvairių sričių teisininkams, valdymo bei viešojo admi-
nistravimo specialistams, policijos ir pataisos įstaigų pareigūnams, muitinės darbuoto-
jams.*

UDK 808.82-06(075.8)

Laima Pečkuvienė, Vida Žilinskienė
KALBOS PATARIMAI STUDENTAMS
Mokomasis leidinys

Redaktorės *Laima Pečkuvienė, Vida Žilinskienė*
Rinkėjos *Renata Maneikaitė, Aušrinė Ilekytė*
Maketuotoja *Regina Silkovienė*
Viršelio autorė *Stanislava Narkevičiūtė*

SL 585. 2009 08 11. 2,92 leidyb. apsk. l.
Tiražas 500 egz. Užsakymas .

Išleido Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, Ateities g. 20, LT-08303 Vilnius.

Tinklapis internete www.mruni.eu

Elektroninis paštas leidyba@mruni.eu

Spausdino UAB „Baltijos kopija“, Kareivių g. 13 b, LT-09109 Vilnius.

Tinklapis internete www.kopija.lt

El. paštas info@kopija.lt